No. 14. Donderdag 2 April 1914. 14de Jaargang.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

Opgericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang".

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR .... } HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.
INLICHTINGENDIENST .... } TELEFOON 4519.

KOLONIAAL ARBEIDS- EN INFORMATIE-BUREAU „OOST EN WEST": TIJDELIJK HEULSTRAAT 17, DEN HAAG, TEL. 4519.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie", en gezonden aan de Presidente: 7 HEERENGRACHT, DEN HAAG.
Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 51 VERHULSTSTRAAT.
Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20, Telefoon intercomm. 2793, beiden DEN HAAG.

CORN. DE JONG ATELIER VOOR MODERNE FOTOGRAFIE Zeestraat 63 :: Den Haag :: Tel. 6038

Een bezoek aan de Jap. en Chin. Afdeelingen van 's Rijks Ethnografisch Museum te Leiden.

Den 25en Maart j.l. had het eerste collectief bezoek plaats van de Studentenafdeeling te Leiden der Vereeniging „Oost en West" aan bovenvermeld Museum, waarbij een tiental bezoekers op de meest aangename en welwillende wijze werden rondgeleid en ingelicht door den Conservator, Dr. A. W. de Visser.

Deze bereidwillige cicerone stelde den bezoekers in de eerste plaats het Boedhistisch Pantheon voor, dat zich in den tuin bevindt en waarbij men kennis maakt met de sculptuur van de beleiders van het aanvankelijk onvervalscht Boedhisme, waarvan de Tjandi's op Java nog getuigen en waarbij men aan de daaromheen gegroepeerde beelden al aanstonds ontwaarde, dat een eenvoudige gemoedsleer ruim 25 eeuwen geleden niet in staat was zich te midden van heidensche volken te handhaven en dat het Boedhisme geleidelijk, door het opnemen van geesten, demonen en goden van andere godsdiensten, in den volsten zin des woords een panthéisme en pandemonisme is geworden.

Het zou ons natuurlijk te ver voeren hierover uit te wijden en daarom zullen wij ons bepalen tot de vermelding, dat wij aan de hand der verschillende beelden eene figuurlijke voorstelling kregen, hoe het Boeddhisme zich geleidelijk heeft opgelost in het Lamaïsme van Tibet; hoe het is doorgedrongen tot China, waar het echter niet in staat was het Confusionisme te verdringen; hoe het in Korea hoogtijd vierde en van daar uit Japan heeft bereikt, waar het in den tegenwoordigen, aan animisme grenzenden, vorm is blijven voortleven.

Wij leerden bij dezen rondgang verder, hoe de draak, die bij alle Chineesche optochten een hoofdrol vervult, het symbool is van het licht, en de lotus dat van de reinheid, de witte bloem, die uit de modder opstijgt; hoe de lange ooren der vele Boeddha's het symbool zijn der wijsheid, ook wel voorgesteld door Ganesa, een beeld met oliphantsslurf.

Verder maakten wij kennis met Doerka, de vrouw van Shiwa en met den stier van Indra. De kraanvogel, die men op verschillende schilderijen ziet, werd ons voorgesteld als het symbool van een lang leven, terwijl de ineengedraaide komma's, die men veel op Japansche versieringen aantreft, voorstellen het licht in de duisternis, of ook wel de donderspiraal.

Bij de geboorte van jongens hangen de Chineezen groote linnen karpers op, die door den wind opbollen en het symbool zijn van de volharding. De karper weet n.l. met taai geduld tegen alle stroomversnellingen op te zwemmen.

Wij leerden verder hoe de Koreaansche pottenbakkerskunst op de Japanners is overgegaan, en hoe eigenlijk van al wat men thans in het land der „Rijzende zon" aantreft, haast niets oorspronkelijk is.

De verschillende prenten en kleurendrukken werden ons duidelijk uitgelegd, waarbij men in de Chineesche schilderkunst geleidelijk het realisme zag komen. Wij bewonderden een oud Chineesch schutsel, waarop met enkele ruwe zwarte lijnen een koppel van twee rennende paarden voortreffelijk was weergegeven, een waar meesterstuk!

Voorts zagen wij een beeld van Boedhidarmo, den God zonder beenen, die zich, volgens de volkssage, door heel lang peinzen deze ledematen heeft afgepeinsd. De huisaltaartjes, de vele schrikaanjagende demonen en de zieletafels deden ons aan het reinste animisme denken, de vorsten hebben zelfs de macht sommige „stedengoden" aan te stellen en te bevorderen.

Als een product van zeldzame smeedkunst werd ons een ijzeren draak vertoond, die in al zijn geledingen zoo buigzaam was als de vlugste hagedis. Ook maakten wij kennis met het huiselijk en intiem leven van Chineezen en Japanners, uit het door hen gebruikte huisraad enz. Zoo zag men b.v. aan de ustensiliën voor de z.g. theeceremoniën, hoe men in Japan de thee als heilig was gaan beschouwen en met veel feestvertoon had ingevoerd, om de bevolking af te trekken van het misbruik van s a k é, een soort van rijstwijn, en hoe de Japanners het voetbalspel heel wat eerder hebben beoefend dan de Westerlingen.

De noodige poppenkramen en poppentheaters ontbraken natuurlijk ook niet en men kreeg een aanschouwelijk beeld van den uitzet aan poppen, die een gestorven Chinees medekrijgt, opdat deze hem later als dienaars zullen dienen.

Verder maakten wij kennis met de bidmolens uit Tibet, waarin gebeden door elkaar zijn opgestapeld en waarbij de molens met de hand dan wel automatisch worden rondgedraaid.

Op geneeskundig gebied aanschouwden wij een kompas, hetwelk den kruidenzoeker de richting aanwijst, waarin hij het gewenschte medicijn moest zoeken. De bezichtiging van allerlei fraaie schilderijen, ook van geschoren fluweel en tegen den achterkant van glas aangebracht, gaf ons een hoog denkbeeld van de Chineesch kunst en van het onuitputtelijk Chineesch geduld tevens.

Wij zagen wapens en attributen voor krijgers van alle rangen, waaronder zeker een heel zeldzaam voorwerp van een generaal, n.l. een waaier van zulk een deugdelijke constructie, dat deze tevens kon dienen om er geduchte klappen mede uit te deelen.

En zoo werden wij ruim twee en half uur aan één stuk rondgeleid, trap op trap af, overal attent gemaakt op het vele merkwaardige, ook 't mystieke, dat deze verzameling aankleeft, te veel om in een eenigszins beperkt verslag alles te vermelden.

Wij zullen het dan ook hierbij laten met een woord van hartelijken dank aan onzen vriendelijken gids, Dr. de Visser, voor zijne hulpvaardigheid en tevens den wensch uitspreken, dat dit schrijven een spoorslag moge zijn voor vele lezers om de onderwerpelijke, zeer interessante verzameling te Leiden een bezoek te brengen. Ook hopen wij, dat het niet te veel van den tijd en van het geduld van Dr. de Visser gevergd zal zijn om nog meer dergelijke, leerzame en tegelijk zeer aangename clubrondgangen voor de Leidsche jongelieden te leiden.

W. J. G.

Jaarverslag der Studiecommissie van de Vereeniging „Oost en West" over 't jaar 1913.

In de samenstelling der commissie kwamen de volgende veranderingen:

De Heer Mr. T. B. Pleyte bedankte als lid wegens zijne benoeming tot Minister van Koloniën. In diens plaats werd de Heer J. C. van Eerde, Directeur der afdeeling Volkenkunde van het Koloniaal Instituut te Amsterdam, aangezocht als lid zitting in de commissie te nemen, waarin deze toestemde.

In den loop van het jaar werd de commissie uitgebreid met een lid te Wageningen en een lid te Deventer, waartoe de heeren Dr. H. Onnen en Dr. H. J. Tjeenk Willink werden aangezocht, die de benoeming aanvaardden.

De Secretaris der Commissie, de heer J. G. W. van Driel Krol, moest wegens vertrek zijn functie neerleggen en werd vervangen door den Heer E. F. Grooss.

Zoodat de Commissie thans is samengesteld als volgt:
Prof. Dr. J. H. C. Kern, Utrecht, Eere-voorzitter;
Mr. J. H. Abendanon, 's-Hage, Voorzitter;
Mr. C. Th. van Deventer, 's-Hage, Onder-voorzitter;
Prof. Mr. D. Blom, Delft;
D. H. Havelaar, Rotterdam;
H. van Kol, Voorschoten;
Prof. Ch. A. van Ophuijsen, Leiden;
Dr. H. F. Roll, Amersfoort;
Prof. Dr. C. Snouck Hurgronje, Leiden;
Dr H. Onnen, Wageningen;
Dr. H. D. Tjeenk Willink, Deventer;
J. C. van Eerde, Amsterdam;
E. F. Grooss, 's-Hage, Secretaris.

De Heer Dr. Hazeu te Batavia bleef als correspondent in Ned.-Indië werkzaam.

In het verslagjaar werden vier vergaderingen gehouden, nl. op 13 Januari, 31 Mei, 27 September en 27 December.

Voor zoover de gegevens strekken, bedraagt het aantal in Nederl.-Indië studeerende jongelieden van niet-Europeesche afkomst uit Oost-Indië 54. In den loop van het jaar overleed 1 Javaan, keerden 6 Oosterlingen, na voltooide studies, in nuttige betrekkingen naar Indië terug en kwamen 23 inlandsche jongelieden uit Nederl.-Oost-Indië aan, ter voltooiing hunner opleiding; terwijl 1 studeerende jongeman uit West-Indië onder de hoede der commissie is gesteld.

(w. g.) J. H. ABENDANON, Voorzitter.
(w. g.) E. F. GROOSS, Secretaris.

Uit de O. I. Mail.

Pestbestrijding.

„De Javabode" schrijft:

De reis van den landvoogd naar de peststreek heeft thans reeds een resultaat opgeleverd! Zoo is o.a. aan verschillende officieren van gezondheid gevraagd of zij genegen zijn om tijdelijk bij dien dienstak werkzaam te zijn. De regeering ziet blijkbaar thans in, dat de tegengang der pest op krachtdadiger wijze zal moeten geschieden.

Een nieuwe kweekschool voor onderwijzers.

Aanvankelijk bestond het voornemen, deze inrichting te bouwen te Poerworedjo (residentie Kedoe), doch men

PERRY & Co. Hutkoffers - Uitrustingskisten - Mailkoffers - Regenjassen HOOGSTRAAT 20.

is er niet in geslaagd, aldaar een voor het doel geschikt terrein te vinden. Vermoedelijk zal de school nu worden opgericht te Bandjarnegara (residentie Banjoemas). De leerlingen zullen worden gekozen uit de geslaagden in het eindexamen van de kweekscholen voor inlandsche onderwijzers, in het begin zoo mogelijk 5 van elk der 5 bestaande kweekscholen. Waar de op te leiden onderwijzers de plaats zullen vervullen van Europeesche leerkrachten, zal de Nederlandsche taal een eerste plaats innemen op het onderwijs-programma der nieuwe school.

Suikercongres.

Het volgende suikercongres zal in Maart 1915 gehouden worden en vijf dagen duren.

Een inlandsche aannemersvereeniging.

De „Soer. Ct." verneemt, dat te Djokja een inlandsche aannemersvereeniging, voor het bouwen van huizen en bruggen en aanleg van irrigatiewerken zal worden opgericht.

Relletje in Werversloods.

In de werversloods te Soerabaja brak 27 Februari (eigen tel.) een relletje uit. Tien vrouwen werden door inlanders bevrijd. De werver beweert, dat de vrouwen zich vrijwillig aangemeld hebben, doch deze ontkennen het. De politie stelt een onderzoek in.

Het gevaar der Inlandsche leden.

De Bataviasche bladen melden:

Toen de Regeering bij het instellen der Locale Raden de mogelijkheid opende, dat ook niet-Europeanen als leden van de Raden konden worden aangewezen, had zij daarmede de prijzenswaardige bedoeling, dat ook de stem van anderen dan van Europeanen zou worden gehoord bij de behartiging van de belangen, waarvoor de locale raden in 't leven werden geroepen.

Wanneer men nu eenige jaren de zittingen van den Gemeenteraad heeft bijgewoond, waar het aantal Europeesche leden 15 bedraagt, dat der niet-Europeesche 10, dan moet het opvallen, dat de bedoeling der Regeering maar weinig tot haar recht komt.

Zelden of nooit nemen de ambtshalve gekozen leden aan de discussiën deel, heel zelden verheffen zij hun stem om hun oordeel te zeggen over een of ander gewichtig onderwerp. Dit ligt niet aan hen, maar aan de wijze, waarop de zaken in den Raad worden behandeld. Zij kunnen niet mede-beraadslagen, niet mee doen aan het debat, omdat zij de discussiën, in het Nederlandsch gevoerd, niet goed kunnen volgen, omdat het resumé, dat zij van den voorzitter krijgen, niet voldoende is, om mede te kunnen ingrijpen in het debat. Zij zitten er dan als stok-dooven die niets begrijpen en toch om hun oordeel worden gevraagd als het op stemmen aankomt. En toch — het klinke wellicht als een paradox — hun invloed is zeer groot. Zij hebben, wanneer zij allen op de vergadering aanwezig zijn, de beslissing in handen. En daarin schuilt een gevaar, een gevaar voor de gemeentebelangen. Nu worden met en door hun stem beslissingen genomen, die dikwerf anders zouden zijn gevallen, wanneer zij beter de portée van het voorstel, den fond van de discussiën hadden begrepen. Vaak ontgaat hen. — buiten hun schuld — de belangrijkheid van de beslissing.

Wie op een handige wijze, als nu de voorzitter, hen inlicht, die kan, als Door Leblanc zijn vrouw, hen precies laten stemmen als men zelf wil. Zij zijn een willig en gehoorzaam instrument voor een, die de juiste manier begrijpt, hoe het moet worden bespeeld. Maar of daarbij altijd het gemeentebelang wordt gediend, is een andere vraag.

De heer de Nijs Bik drong terecht aan op het aanstellen van een tolk, die de discussiën in het Maleisch kon overzetten en omgekeerd in het Nederlandsch. De Raad ging toen op dit voorstel niet in.

Naar „De Javabode" vernam, heeft nu een onderlinge bespreking van de Inlandsche leden van den Raad, over deze quaestie, plaats gehad.

Vermoedelijk zal het er wel van komen, dat de Raad hun een behoorlijken tolk geeft, die voor hen de debatten kan overzetten.

De opvolger van mr. Hen.

Als ernstige candidaat voor gemeente-secretaris te Batavia werd genoemd mr. J. Riphagen, adjunct-inspecteur der N. I. S.

Kunstkring.

De eerste lezing, die na de opening van het nieuwe gebouw van den Ned. Indischen kunstkring zal worden gehouden, zal zijn van den heer J. E. Jasper, over zijn studiereizen door Europa betreffende de Kunstnijverheid.

Het vierde decentralisatie congres.

De jaarvergadering van de „Vereeniging voor Locale Belangen" zal, naar bekend, op de beide Pinkstendagen, 31 Mei en 1 Juni, te Batavia worden gehouden. De commissaris van politie, de heer J. H. Msiset, zal er bespreken het politievraagstuk Leiden, mr. I. Hen het gemeentelijk recht tot beperking van het eigendom.

Het bestuur der vereeniging heeft tot alle locale raden en ook tot de leden afzonderlijk een schrijven gericht, waarbij op het praktische belang van hare congressen wordt gewezen en aan de locale raden wordt verzocht, zich op dit vierde congres te doen vertegenwoordigen.

Voorloopig Programma Internationaal Rubbercongres Batavia, Java, 7, 8, 9, 10, 11, 12, September 1914.

Zondag 6 September.

Aankomst van de Nederlandsche mailboot van Europa via Colombo en van de Congresbooten van Deli, Port Swettenham en Singapore.

Maandag 7 September.

1. Voordracht van Prof. F. A. F. C. Went, Hoogleeraar te Utrecht, over: „Wetenschap en tropische landbouw".
2. Voordracht van Henry C. Paerson, New-York, over: „Welke eischen de fabrikanten stellen aan ruwe rubber."

Dinsdag 8 September.

1. Voordracht van Prof. Erwin Baur, Hoogleeraar te Berlijn, over: „Die Fortschritte der Vererbungsforschung und Ihne Bedeutung für die Züchtung tropischer Kulturpflanzen, besonders der Kautschukpflanzen."
2. Discussie over: „Selectie van Hevea". — Praeadvies van: Dr. P. J. S. Cramer, Buitenzorg, Java.
3. Discussie over: „Ziekten en plagen van Hevea". — Praeadviezen van: Dr. C. J. J. van Hall, Buitenzorg, Java. — Dr. A. A. L. Rutgers, Buitenzorg, Java. — Mr. A. Sharples, A. R. C. S., Kuala Lumpur, F.M.S.

Woensdag 9 September.

1. Voordracht van Dr. Schüffner, Medan, Deli, over „Hygiëne".
2. Discussie over „Catchcrops en tusschenkulturen". — Praeadviezen van: Dr. Th. Wurth en Dr. P. Arens, Malang, Java. — Dr. C. J. J. van Hall, Buitenzorg, Java. — Dr. J. W. Gallagher, Deli, Sumatra. — Mr. R. W. Munro, Morib, Selangor, F. M. S.
3. Discussie over: „Plantverband en uitdunning". — Praeadviezen van: C. M. Hamaker, Kiara Pajoeng, Java. — The Hon. Mr. E. B. Skinner, Kuala Lumpur, F. M. S. Ceylon.
4. Discussie over „Kunstmeststoffen" en „Groenbemesters" van Hevea. — Praeadviezen van: Dr. A. W. K. De Jong, Buitenzorg. Java. — Mr. Callander, Kalthur, Ceylon. Mr. M. Barrowcliff, F. J. C., F. C. S., Kuala Lumpur, F. M. S. — Mr. F. G. Spring, N.D.A.U.D.A., Kuala Lumpur, F. M. S.

Donderdag 10 September.

1. Discussie over: „Tap en tapsystemen". — Praeadviezen van: Dr. A. W. K. de Jong, Buitenzorg, Java. — Mr. F. G. Spring, N. D. A. U. D. A., Kuala Lumpur, F. M. S.
2. Discussie over: „Bereiding van rubber". — Praeadviezen van: Dr. A. J. Ultée, Djember, Java. — Mr. B. J. Eaton, F. J. C., F. C. S., Kuala Lumpur, F. M. S. — Mr. Stafford Whitby, Kajang, F. M. S. — Mr. Sydney Morgan, F. M. S.

Avond:

Voordracht van Dr. P. J. S. Cramer, Buitenzorg, Java, over „Rubberwinning in Brazilië".

Vrijdag 11 September.

1. Discussie over „Reductie van den kostprijs der rubber. Hoe deze te bereiken"? — Praeadviezen van: E. A. O. Vervooren, Bandoeng, Java. — Mr. E. Macfadyen, F. M. S. Ceylon.
2. Demonstratie van de „Wetenschappelijke methoden van rubber-onderzoek" op het tentoonstellingsterrein door: Mr. B. J. Eaton, F. J. C., F. C. S., Kuala Lumpur, F. M. S. — Prof. G. van Iterson en J. G. Fol, Delft, Holland.

Zaterdag 12 September.

1. Voordracht van J. G. Fol, Delft, Holland, over: „De resultaten van een wetenschappelijke toetsing van de empirische beoordeeling van ruwe rubber".
2. Discussie over: „Onderzoekingsmethoden voor ruwe rubber". — Praeadviezen van: J. G. Fol, Delft, Holland. — Mr. B. J. Eaton, F. J. C., F. C. S., Kuala Lumpur, F. M. S. — Dr. W. R. Tromp de Haas, Buitenzorg, Java.

De 2e Secretaris der Congres Commissie:
Dr. A. A. L. RUTGERS.

Suriname.

Bij de behandeling van de Surinaamsche begrooting voor 1914 in de Eerste Kamer op 20 Maart, zeide de heer van Kol o.a.:

„Wat is er toch met die grensregeling voorgevallen, dat die zaak zoo in het duister moet worden gehouden en beide Ministers, zoowel van Buitenlandsche Zaken als van Koloniën, hardnekkig weigeren eenig licht te verschaffen? Tot het jaar 1908 werd verklaard, dat er wel degelijk een grensquaestie bestond en thans lezen wij, dat van een grensquaestie niets bekend is."

De heer van Kol zou verder wachten op den afloop der interpellatie daarover door den heer van Doorn aangekondigd.

In de zitting van 21 Maart antwoordde Z.E. de Minister van Koloniën daarop het volgende:

„Wat nu de quaestie van de Corantijn aangaat, ik herhaal wat ik vroeger gezegd heb, er bestaat geen grensquaestie. Maar wat is de zaak? De Corantijn loopt ongeveer in de richting Noord-Zuid aan de Westzijde van de kolonie en splitst zich op een gegeven punt in tweeën. Van den rechteroever af buigt zich de New River, van den linkeroever buigt zich de Curunie, die naderhand overgaat in de Cutari. Nu heeft men sedert onheuglijke tijden de Curuni-Cutari, of de Cutari-Curuni, beschouwd als grensrivier tusschen de beide koloniën, totdat in 1871 een Engelschman, Barrington Brown, die van het Zuiden uit de Corantijn zocht te bereiken, een rivier is afgezakt, die hij later genoemd heeft de New River, welke in de

De Haagsche Commissiebank

37-39 Prins Hendrikstraat - - - 's-Gravenhage.

Effecten - Coupons - Beleening

Prolongatie - Deposito - Cheques

Safe-Inrichting.



Middelbare School voor Handel en Administratie.

DEN HAAG. - LAAN VAN MEERDERVOORT 104.

Afd. A. **Bijzondere Middelbare Handelsschool** (type Amsterdamsche O. H. S.)
Afd. B. **Bijzondere Hoogere Burgerschool met 5 j. c.** (Officieel als zoodanig erkend.)

De eerste 2 klassen zijn voor beide afdeelingen gelijk, zoodat de beroepskeuze eerst behoeft gedaan te worden na afloop van het 2e schooljaar.
De School wordt ook door Meisjes bezocht.
Inlichtingen bij den Directeur
F. TIJMSTRA.

His Master's Voice
The Gramophone Cy. (Agency)
EXPORT NAAR O. EN W. INDIË.
DEN HAAG: 25 Papestraat, Tel. 7211.
AMSTERDAM: 12 Reguliersbreestr., Tel. 5614.

PLAAT- EN KUNSTHANDEL
Spiegel- en Lijstenfabriek
GEKLEURDE EN ZWARTE GRAVURES EN ETSEN IN RUIME KEUZE.
Billijke prijzen voor het Encadreeren van Olieverfschilderijen, Gravures, Foto's, Platen, Teekeningen, enz.
P. J. CRAMWINCKEL Jr.
PIET HEINSTRAAT 36, TEL. No. 1906.
Speciaal ingericht voor Export naar de Tropen.
VELE ATTESTEN VAN INDISCHE FAMILIES.

W. P. de BOCK
PIET HEINSTR. 71-73. TEL. 1769.
GAS- en ELECTR.
ORNAMENTEN.

MAGAZIJN VAN DAMES-HANDWERKEN EN LUXE-ARTIKELEN
Fa Wed. A. v. Winkoop
Hofleverancier van H.M. de Koningin. — **Noordeinde 40 - 's-Gravenhage Telefoon 2219.** — Hoflever. van H.M. d. Koningin Moeder.
GAZEN WERKEN
gecopieerd naar GOBELINS uit Musée du Louvre en Musée de Cluny voor
Fauteuils - Eetkamerstoelen - Schoorsteenranden en Kussens
ZICHTZENDINGEN FRANCO DOOR GEHEEL NEDERLAND.

Corantijn uitmondde. Die rivier meende hij, was eigenlijk de moederrivier van de Corantijn. Hij meende, dat ze breeder, dieper, beter bevaarbaar was dan de Cutari-Curuni, en kwam op aardrijkskundige gronden tot de meening, dat wanneer de Corantijn moest worden beschouwd als grensrivier, de New River niets anders was dan een voortzetting van de Corantijn. Nu ligt tusschen de New River en de Cutari-Curuni een driehoekig stuk land, een driehoek, die een hoogte heeft van ongeveer 1½ equatorgraad en een basis van ongeveer 1 equatorgraad, een driehoek, dus die naar de leer van de meetkunde een oppervlak heeft van ¾ vierkanten equatorgraad. Het is een terrein van ruim 100 H.A. Van dit terrein is heel weinig bekend. Wat men er van weet is eigenlijk negatief. Men weet, dat er weinig of geen menschen wonen, dat het onherbergzaam is en waarschijnlijk zich niet eigent voor balata-winning. Zou nu, wil ik vragen, het op den weg van de kolonie liggen over de vraag, of een dergelijk stuk land behoort tot het Nederlandsche gebied of niet, groote redevoeringen te houden en veel drukte te maken? Ik geloof, dat de oplossing van dergelijke aardrijkskundige quaesties in de eerste plaats aan de geleerden mag worden overgelaten, en dat, mocht er te eeniger tijd een staatkundige quaestie over ontstaan, het aan de aan elkaar grenzende staten mag worden overgelaten de grens in gemeen overleg vast te stellen. Ik kan wel de verzekering geven, dat wanneer het zoover mocht komen, de Nederlandsche Regeering zeker zou doen wat zij meent dat billijk is en in geen geval — daarvoor behoeft de geachte afgevaardigde geen vrees te koesteren — zich de kaas van het brood zal laten eten. Het is bekend, dat de Minister van Buitenlandsche Zaken en de Minister van Koloniën door den heer van Doorn in de Tweede Kamer over deze zaak zullen worden geinterpelleerd en de Regeering is bereid alsdan alle gegevens te verstrekken, waarover zij beschikt en die zij voor publicatie geschikt zal achten."

Wij beseffen ten volle, dat de Minister, de beantwoording van de veelomvattende rede van den heer van Kol — dien hij den volgenden dag had te beantwoorden — voorbereidende, geen tijd heeft kunnen vinden om kennis te nemen van onze vergelijking van de exploratie van Schomburgk en die van Brown in het „Kol. Weekblad" van 26 Febr. Daaruit zou het Zijne Excellentie zijn gebleken, dat het juist Schomburgk en niet Brown is geweest, die van het zuiden uit een zijtak van de Corantijn en wel een rechter-zijtak, is afgezakt in snelle vaart, terwijl Brown van het noorden uit een zeer nauwkeurig onderzoek heeft ingesteld in het geheele brongebied van de Corantijn. Het was ook niet een meening van Brown, dat de New River de moederrivier van de Corantijn was, maar het resultaat, waartoe hij door nauwkeurige meting was gekomen.

Overigens heeft hij zich niet bemoeid met grenskwesties.

Des Ministers schatting van de oppervlakte van het gebied is een lapsus linguae. Ook wij hebben ons in ons vorig nummer verschreven. Onder het lezen van de rede van den Minister hadden wij n.l. uitgerekend dat het terrein niet 100 H.A. maar nagenoeg één millioen H.A. groot was, dus ± 10.000 maal zoo groot als de schatting van den Minister. Onder het schrijven dachten wij echter aan 10.000 H.A. en kwamen er zoo toe te zeggen dat het 100 maal zoo groot was als de Minister had medegedeeld. Heel Nederland is 3.300.000 H.A. groot. Dat het terrein geen waarde heeft verheugt ons, om de door ons meermalen medegedeelde redenen.

Het staat sedert onheuglijke tijden vast dat de Corantijn de grens is, maar vóór 1843 wist men niets van het brongebied dezer rivier, dus ook niets van het bestaan van Koetari en Koeroeni. Vertrouwende dat Schomburgk's opname goed was, meende men dat de Koetari-Koeroeni de voortzetting van de hoofdrivier en dus de grens was, tot in 1871 Brown aantoonde dat deze meening onjuist was.

Ware nu de beschaving zoover voortgeschreden dat de natiën in dergelijke gevallen handelen als in het burgerlijk leven iedere gentleman, dan had Engeland uit eigen beweging ons moeten mededeelen, dat de opvatting Koetari-Koeroeni-grens aan twijfel onderhevig was. Dit is evenwel niet gebeurd. Misschien heeft men in Engeland, evenmin als hier, eenige aandacht gewijd aan Brown's ontdekking, tot in het December-nummer 1898 van het Tijdsch. v. h. Kon. Nederl. Aaardr. Genootschap daarop de aandacht werd gevestigd. In Suriname had men reeds eenige jaren vroeger daarop gewezen. Voor het verdere verloop van de zaak moeten wij verwijzen naar het Koloniaal Weekblad van 12 Juni en 25 Dec. 1913.

„Mocht er te eeniger tijd een staatkundige quaestie over ontstaan", zegt de Minister. Wij meenen dit zóó te mogen verstaan dat het, naar Zijner Excellentie's meening, nu nog een open vraag is welke der beide rivieren, de Koeroeni of de New River als de grens is te beschouwen. Is onze opvatting juist, dan zou, tot onze groote vreugde, daaruit volgen, dat de mededeeling van den Gouverneur aan de Koloniale Staten, dat de kwestie reeds in 1903 beslist zou zijn en evenzoo het antwoord van den heer de Marees van Swinderen in Februari 1913 aan de Eerste Kamer gegeven en waarover wij in het Koloniaal Weekblad van 22 Februari 1913 schreven, onjuist waren. De Minister had reeds in de Tweede Kamer verklaard het standpunt van den Minister de Marees van Swinderen voor diens rekening te laten. (Zie ons nummer van 29 Februari 1914).

Even verblijdend is de verklaring van den Minister dat de Regeering bereid is bij de aanstaande interpellatie van den heer van Doorn alle gegevens te verstrekken waarover zij beschikt en die zij voor publicatie geschikt zal achten. Wij zouden hier met alle bescheidenheid den wensch willen uiten, dat de gegevens gepubliceerd worden vóór de interpellatie, opdat men tijd hebbe die te bestudeeren. Anders is het te verwachten dat de interpellatie weinig vruchtbaar zal zijn.

„Mocht er te eeniger tijd een staatkundige quaestie over ontstaan". Ziedaar nu juist de kneep! Engeland zal natuurlijk de kwestie niet opwerpen; doen wij het niet, dan zal er nooit een staatkundige kwestie over ontstaan en hoe langer wij wachten, hoe nadeeliger dit voor ons zal zijn. Aanleiding tot onze artikelen over de westgrens van Suriname in dit weekblad is juist geweest het hooghartige woord van de Villiers (in eene in December 1911 te Londen gehouden lezing) dat Engeland geen andere grens zou dulden dan de Koeroeni. (Zie het nummer van 14 December 1911). Daartegenover kunnen wij gelukkig stellen de verzekering van den Minister, „dat de Nederlandsche Regeering in geen geval zich de kaas van het brood zal laten eten". In de andere Kamer had de Minister reeds gezegd dat, mocht het tot een geschil komen, hij de Engelsche spreekwijze in de gedachte zou houden: „Beware of quarrel, but, being in, behave that people may beware of you".

Lord Rea/ achtte deze grensregeling een voortreffelijk geval voor arbitrage. Wij zeggen het hem na en komt het tot arbitrage, dan wacht onze Regeering zonder twijfel een diplomatiek succes, evenals in het grensgeschil aan Surinames oostgrens, dat door den Keizer van Rusland in ons voordeel werd beslist.

Het Vredespaleis wacht!

* * *

Op de rede van den heer Bavinck komen wij in ons volgend nummer terug. Ook de bespreking van de door den Gouverneur ingediende ontwerp-begrooting voor 1915, die veel goeds bevat, moeten wij tot de volgende week uitstellen.

* * *

Bij beschikking van den Minister van Koloniën is de ingenieur van den Rijkswaterstaat der derde klasse C. J. Witteveen c.i. te Zutphen, ter beschikking gesteld van den Gouverneur van Suriname, ten einde tijdens zijn verlof belast te worden met de waarneming der functiën, behoorende tot het ambt van directeur van het Departement van Openbare Werken en Verkeer aldaar.

Hopen wij dat de heer Witteveen niet de kolonie zal moeten verlaten juist wanneer hij goed op de hoogte van zijn omvangrijken werkkring is gekomen.

Bij res. van den Minister van Koloniën, is dr. G. Stakel te Basel ter beschikking gesteld van den gouverneur van Suriname, teneinde aanvankelijk voor den duur van vijf jaren te worden belast met de waarneming van het ambt van plantkundige in die kolonie.

Curaçao.

In ons vorig nummer werd in de rubriek „Oost- en West-Indisch literatuur-overzicht" reeds vermeld, dat in No. 12 van den „Ingenieur" van 21 Maart j.l. een stuk voorkomt over de watervoorziening van Curaçao, dat we aan de „N. R. Ct." ontleenen. Het stuk zelf is voorzien van grafische voorstellingen, die we hier niet kunnen weergeven.

De schrijver, de mijningenieur de heer G. Duyfjes, die te Curaçao goed bekend is, schrijft dan:

„De eilanden zijn voor hun watervoorziening geheel afhankelijk van den regenval op het eiland zelf. Al het water dat aan den bodem wordt onttrokken, hetzij uit gegraven putten, hetzij uit meer of minder diepe boringen, is afkomstig van neerslag, die op het eiland zelf is gevallen en gewoonlijk zelfs niet ver van de plaats waar het wordt verkregen.

Er zijn twee seizoenen, n.l. een regentijd van October tot Januari, en een droge tijd van Februari tot September.

Een deel van het regenwater vloeit langs de oppervlakte af naar zee, een ander deel verdampt en de rest zakt in den bodem. Dit laatste is het grondwater, dat uit de putten en boorgaten weder wordt opgehaald om te dienen voor drinkwater en voor bevloeiing. Welk deel verdampt, afstroomt en in den bodem zakt, daarover is tot nog toe voor Curaçao niets bekend.

De groote huizen in Willemstad en vele plantagehuizen zijn voorzien van regenbakken; de buitenbevolking drinkt voor het meerendeel putwater.

Het water van de Curaçaosche waterleiding, dat voorheen door kalk- en keukenzoutgehalte ondrinkbaar was, wordt thans gedistilleerd en voor betrekkelijk zeer lagen prijs ook aan de niet aangeslotenen verkocht, waardoor men hoopt in de drinkwatervoorziening van Willemstad ook bij langdurige droogte te kunnen voorzien.

Toch begon ook hier bij de in 1910 geheerscht hebbende droogte het debiet van de putten te verminderen.

Het is niet te verwonderen dat, waar somstijds in enkele maanden van het jaar zulke groote hoeveelheden water vallen, en dan weer maandenlang droogte volgt, men getracht heeft dit water vast te houden en te bewaren. Daarnaast heeft men getracht water, dat reeds in den grond gedrongen was, weer op te pompen en voor bevloeiing aan te wenden. De pompen, die daarvoor worden gebezigd, worden door windmolens bewogen en overal,



Hillmer & Co.
Noordeinde 58. Tel. 1667
PIQUÉ HEMDEN
f 2.75, f 3.50, f 4.- f 4.50.
Engelsche Hemden
steeds de nieuwste Dessins
van af f 2.50.
Rijke keuze DASSEN.
Gemaakte en Zelfbinders.

C. L. v. d. DONK,
Wagenstraat 41-43
Complete Salon-, Eet- en Slaapkamer-Ameublementen.
Prachtige sorteering
Gordijnstoffen, Tapijten en Linoleums.
Vraagt onze Prijzen en Foto. Franco levering.

Instituut „ALPINA"
GERSAU aan het Vierwaldstättermeer.
ONDERRICHT in alle Moderne Talen, zoowel elementaire als hoofdvakken.
VOORBEREIDING voor Universiteit, Politechnicum, Handel en Landbouwkunde.
HEERLIJKE LIGGING, gezond Alpenklimaat. Zeer geschikt voor herstel van zwakke schoolkinderen, of voor diegenen, welke hunne vacantie in Zwitserland willen doorbrengen
MATIGE PRIJZEN. Prima referentiën. Prospectus op aanvrage verkrijgbaar.
Directeur: PROF. VAN WIJK.

C. HOYNG,
Spuistraat 20-22 Den Haag.
AMSTERDAM - UTRECHT.
Onze Geïllustreerde Catalogus is een uitstekende handleiding om zich op huishoudelijk gebied in te richten.
TAFELSERVIEZEN, GLASWERK, LEPELS VORKEN, MESSEN, GASOLINELAMPEN.
Prijscourant gratis.

Beschikbaar.

F. W. VAN WIJK,
DAMES-KLEERMAKER.
TOLLENSTRAAT 118 - TELEFOON 3235.
Speciaal adres voor: PLUCHE MANTELS, BONTMANTELS en TAILOR-MADE COSTUMES naar maat.

waar men een windmolen ziet, is deze omgeven door een kleine oase, te midden van een dorre woestenij. Dit is wel het duidelijkste bewijs, dat de Curaçaosche bodem dankbaar genoeg is, als ze maar water krijgt.

Om het regenwater vast te houden, heeft men dammen aangelegd in de waterloopen, rooien genoemd (afgeleid van het Spaansche woord: arroyo.) (zie noot onder dit stuk).

Van oudsher werden door de planters dammen gemaakt, meestal in het benedenste deel van de rooien, waar deze in de vlakte overgaan. Deze dammen werden gemaakt van steengruis en aarde met gemetselden overlaat en meestal met een sluis, zoodat het water uit het reservoir kon worden gebruikt voor bevloeiing benedendams.

Sinds 1905 is ook van gouvernementswege tot damaanleg overgegaan, gedeeltelijk in den vorm van subsidieverleening aan particulieren, gedeeltelijk in eigen beheer.

Het laatste is de zoogenaamde „systematische damaanleg", waarvan de kosten jaarlijks pl.m. *f* 30.000 beloopen, en die nog ongeveer *f* 200.000 zal kosten. Subsidies voor damaanleg aan particulieren worden niet meer verleend.

Bij dezen systematischen damaanleg worden in alle rooien en langs heuvelhellingen series van dammen gelegd om zooveel mogelijk afstrooming van regenwater tegen te gaan en het regenwater in den bodem te doen dringen. Men meende daardoor den grondwatervoorraad te zullen vergrooten en den grondwaterstand te zullen verhoogen.

Het is zonder meer duidelijk, dat water, dat eenmaal in den bodem is gedrongen, niet meer in zijn beweging kan worden beïnvloed door een bovengrondschen dam. Het zakt ongeveer loodrecht omlaag, totdat het een voor water ondoordringbare formatie ontmoet, en stroomt dan langs de oppervlakte daarvan af. Het vormt dan een grondwaterstroom en de eenige manier om het niveau van het grondwaterpeil te verhoogen, is het afstroomen van het grondwater te beletten. Tijdelijke toevoer van veel water door bovengrondsche dammen kan alleen tijdelijke verhooging van het grondwater tengevolge hebben.

Dat dergelijke grondwaterstroomen bestaan op Curaçao, blijkt uit de bronnen, de bron van Hato op de plantage Hato, die van San Pedro, op den gemeenen grond San Pedro, die van Poz Sjimaron op de plantage Siberië.

Alle deze worden gevoed door water uit de kalksteenformatie; maar ook in de diabaas en krijtformatie, waaruit het voor landbouw gebezigde terrein grootendeels bestaat, komen zij voor, zooals blijkt bij het leegpompen van putten. In 1909 werd getracht een put, op de plantage St. Nicolaas gelegen in een rooi, droog te pompen, maar dit was niet mogelijk door de groote hoeveelheid toestroomend grondwater.

Hoe kan men nu het afstroomen van het grondwater beletten?

Dit zal alleen mogelijk zijn, door het aanleggen van ondergrondsche dammen, zooals door Van Lidth de Jeude in een rapport zijn ontworpen voor de watervoorziening van de haven. Dit zouden dan kunnen zijn sleuven, in den bodem uitgegraven tot op het voor water niet meer doordringbare bodemgesteente en daarna volgestort met een voor water ondoordringbare laag. Van Lidth de Jeude heeft daarvoor beton gedacht: niet onmogelijk zou een aangestampte kleilaag voldoende zijn. Deze is vrijwel ondoordringbaar en aan alle kanten ingesloten door het verweerde gesteente, zoodat de druk, die er op komt, gering is.

Misschien zou het ook mogelijk zijn een dergelijken dam te maken door inspuiten van cementpap onder hoogen druk van uit boorgaten. Bij schachtbouw voor mijnen wordt deze methode soms toegepast tot afsluiting van het grondwater in poreuze gesteenten.

Welke methode hier het goedkoopste zou zijn, is a priori niet te zeggen, zeker zou het zaak zijn, proeven te nemen met de laatstgenoemde.

Door een dergelijken ondergrondschen dam zou het afstroomen van het grondwater ten eenenmale onmogelijk worden; al het water dat in het stroomgebied bovendams in den bodem drong, zou worden opgehouden, en het is niet onmogelijk, dat de grondwaterspiegel weldra zoo hoog zou komen dat de dam overliep, en een bron ontstond. Dan zou de dam ook tot boven de oppervlakte kunnen worden opgetrokken.

Men zou derhalve krijgen een reservoir van grondwater boven den dam en hiervan zou uit putten door windmolens water zijn te onttrekken voor irrigatie. Het meest economisch zou dan zijn daarmee terreinen te irrigeeren die bovendams gelegen zijn, omdat dan dat deel van het irrigatiewater, dat in den bodem dringt, weder naar het reservoir toestroomt.

Alleen in vereeniging met een ondergrondschen damaanleg kunnen de thans aangelegde bovengrondsche dammen tot hun recht komen en nut krijgen. Men moet niet alleen het regenwater dwingen in den bodem te dringen, men moet ook dat in den bodem gedrongen water dwingen in den bodem te blijven; dan eerst zal Curaçao geholpen zijn.

Het moge van ontzaglijk groot belang zijn voor dit eiland, dat de haven worde verbeterd en de doorvoerhandel gesteund, van even groot belang is het dat de eilanden zelf uitvoerproducten leveren. Ten deele moge hierin kunnen worden voorzien door de thans hervatte fosfaatontginning van Santa Barbara, nog beter zoude het zijn als bovendien de landbouw stapelproducten kon leveren. En daarvoor is noodig dat de quaestie van de watervoorziening worde opgelost. En mogelijk is dit zeker.

*) Het Spaansche woord „arroyo" beteekent: beek, kleine stroom.

* * *

De „Amigoe" van 28 Februari vermeldt de navolgende berichten:

„Nu het schietschip en de zandzuiger zoo heftig werden aangevallen in de Tweede Kamer, zijn ze begonnen zich dapper te weren. De schoten knallen om de halve minuut en de zuiger spuit zwart van kwaadheid.

Menig onderlossertje werd deze week naar het Schottegat gesleept.

Met de Maracaibo is hedenmorgen een ingenieur van de firma Monks en Sons gearriveerd. Deze firma heeft ook de Julianawerf gebouwd. Het bestuur zal in overleg treden met dezen ingenieur voor de voltooiing onzer havenwerken."

Naar aanleiding, dat de „Victoria Louisa", een Duitsch toeristen-vaartuig, de haven voorbij stoomde, omdat het naar de meening van deskundigen, te groot was om binnen te kunnen loopen, is de „Amigoe" op onderzoek uit geweest en is te weten gekomen, dat de haven thans reeds in plaats van 45 meter, 60 meter breed is, bij een diepgang van 9 meter, zoodat zij gelooft, dat de toeristenboot wel had kunnen binnenkomen. Zij schrijft verder:

„Al onze hoop is gevestigd op den wijdvermaarden ingenieur Dr. Kraus, die dezer dagen hier zal aankomen. Zoo iemand, dan is hij ongetwijfeld in staat het Gouvernement voor te lichten omtrent de te volgen wijze om in korten tijd onze haven te herscheppen in eene 1e klas haven, waar voor de grootste schepen zelfs alle s c h ij n v a n g e v a a r bij het binnenkomen is weggenomen. Punten van aantrekkelijkheid voor toeristen biedt Curaçao in overvloed. Noemen wij slechts een rit rond het Schottegat, of naar plantage Hato met haar druipsteengrot, of naar het struisvogelpark Albertina, en de phosphaatmijn Sta Barbara enz. enz. Auto's zijn er in voldoend aantal om hen, die 't willen, in 1 dag geheel 't eiland te doen bezichtigen. Zeer zeker doet 't jacht plaatsen aan waar veel minder is te zien dan hier. De ondiepe ingang onzer haven (althans voor zulke schepen) kon dan ook vroeger als 't eenige beletsel genoemd worden. Nu dat uit den weg is geruimd, moet Curaçao stellig opgenomen worden in de lijst der te bezoeken plaatsen. Dat dus 't verdere uitdiepen der haven spoedig met krachtige hand worde hervat, teneinde vóór de opening van het Panama-kanaal kant en klaar te wezen. Eene haven van 10.8 Meter diepte met een vaargeul van 80 M. breed, zooals dan de onze zal wezen, bezit geen enkele plaats hier in de West. — Curaçao zal dan niet alleen zijn een Iste klas haven, maar ook de eerste haven van Middel-Amerika en West-Indië."

* * *

Uit de Cur. Ct.:

„Gisteren kwam alhier aan het Engelsche driemastschip „Anna Maria d'Abundo" met bijna 700.000 voet timmerhout voor de Curaçaosche Handel Maatschappij. Naar wij vernemen is het de grootste lading timmerhout, die hier met een enkel schip is aangebracht.

Bij het binnenzeilen der haven voer het driemastschip aan tegen het in den havenmond geankerde ontstekingsschip, hetwelk geen noemenswaardige schade opliep."

* * *

De uitvoer der geheele kolonie heeft in 1913 bedragen *f* 651.137. Saba voerde slechts uit *f* 1.795, waarvan aan kantwerk *f* 1.472.

De Aruba Goud Mij. klaagt in haar jaarverslag, dat de anders zoo volhardende Arubasche werkman, bij den minsten tegenspoed ontmoedigd wordt en zich inscheept naar de havens Sa. Martha en Tucacas, die thans voor hem openstaan. Aan de Koloniale kas werd aan concessierecht, enz. uitgekeerd *f* 4.467.

WAT DE INLANDER ZEGT.

Bijgeloof.

Iemand, die zich „K i e v i t" teekent, heeft het in de „P e m b r i t a B e t a w i" over geloof en bijgeloof. Elk volk, schrijft hij, houdt er zijn eigen geloof op na. Maar zelfs onder de meest ontwikkelde naties, komen ten aanzien van het geloofsleven vele eigenaardigheden voor, welke men gerust b ij g e l o o f zou kunnen noemen, en die niets met het eigenlijke g e l o o f te maken hebben. Zoowel in Europa als in Amerika b.v. worden de V r ij d a g en het getal 1 3 als ongeluksteekenen beschouwd. De 13e dag van de maand, die op een Vrijdag valt, is daarom om meer dan eene reden gebrandmerkt als de ongelukkigste dag, dien men zich maar bedenken kan. Gewaarschuwd wordt men, vooral op zoo'n dag, geen reis te beginnen geen onderneming op touw te zetten of plannen te maken dan wel uit te voeren, waarvan men heil verwacht. Men kan dus zeggen, dat dergelijke bijgeloovige verschijnselen niet alleen in Indië onder de „onbeschaafde" Inlanders, maar ook wel degelijk onder de beschaafde volken voorkomen, maar 't verschil bestaat hierin: dat bij ons 100, ja 1000 maal meer menschen aan bijgeloof hechten, dan bij laatstgenoemde (beschaafde) volken. Velen onzer gelooven b.v., dat afwijkingen van de dagelijksche gewone natuurverschijnselen buitengewone voorvallen in de geschiedenis en het leven der menschen of volken tengevolge hebben. Ziekten, vooral bij kinderen, worden aan de werking van den een of anderen boozen geest toegeschreven. En dan




A. J. LINNEWEEVER,
Westeinde 32a - 's-Gravenhage.
Orthopaedisch Schoenmaker
KURKVERHOOGINGEN
OP VERSCHILLENDE MANIEREN.
Laarzen met baleinen, Laarzen met steunwerk, Beugellaarzen, enz. enz.

DORDTSCHE BANK
'S-GRAVENHAGE - KNEUTERDIJK 12-14
behandelt alle Bankzaken.

SIGARENHANDEL
P. J. BOUDIER Jr. voorh. E. J. G. OSKAM
Prinsestraat 1. - Tel. 2403.
VRAAGT:
Bordoni 3 cent.
Consul 4 cent
Mia Cara 5 cent
12

RIPPEN
Pianohandel
PIET HEINSTRAAT 42
ELANDSTRAAT 17.
Tel. 4683.
Verhuren Stemmen

Beschikbaar.

A. SCHARENBERG,
Hofleverancier. **Tel. Interc. 2443.**
Specialiteit
Tafel-Serviezen
Zuiver Nikkel, Alpacca, Alpacca Zilver
(wit metaal verzilverd) en Artistiek Tin
als: SOEPTERRINES, GROENTESCHALEN, SAUSKOMMEN, VLEESCH- en VISCHSCHOTELS, Enz..
Zeer groote verscheidenheid.
15 Hoogstraat 15 - Den Haag.
Specialiteit in Electrische Verwarmingsapparaten.
Het beste systeem en de beste kwaliteit.

P. B. VAN MOORSEL & Co
Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Torenstraat 5-6 - Telefoon 2898 - Den Haag
Goedkoopst adres voor het geheel of ged. installeeren van woningen.

worden de doekoens (z.g. „geneeskundigen") geroepen. Let wel, niet de gestudeerde, wetenschappelijk ontwikkelde doktoren, die ook in de praktijk de noodige ondervinding hebben opgedaan, maar de doekoens, zij die onder dezen naam medicijnen toedienen en daar gebeden (d o'a, d o'a) prevelen. Ik zal hier niet een opsomming en beschrijving geven van al deze toovermiddelen tot verdrijving van de booze geesten en genezing van alle kwalen. Soms worden de kranken, op natuurlijke wijze, van zelf, genezen, dank zijn hun krachtige constitutie, omdat zij geen organische gebreken hebben. En breed worden dan de verdiensten van die doekoens uitgemeten, hun lof gezongen, hun kennis geprezen. Maar velen hunner patiënten genezen niet, worden erger ziek. En dan, dan gaat men er wel eens toe over den wijzen raad van verstandige lieden te volgen en er een dokter bij te halen. Maar in de meeste gevallen komt dan medische hulp te laat. O, wee, die dokter! Zijn schuld is het, dat de zieke bezwijkt. Hij wordt beschuldigd van moord, wordt niet vertrouwd, uitgescholden en vervloekt. Maar als een ziek kind b.v. onder de behandeling van een doekoen is dood gegaan? Ach, dan heet het „Takdir Allah" (Gods groote gunst en genade, dat hij het kind tot zich wil nemen. Zijn wil geschiede).

Onze vrouwen, moeders en grootmoeders zijn 't, die zich het meest aan allerlei bijgeloof, het geloof aan duivels en geesten sterk overgeven, er in groeien, de oorzaak van ziekte en dood daaraan toeschrijven en de doekoens als duivelbezweersters hoog in eere houden. Alle andere wetenschap verklaren zij uit den booze. Zijn het niet de moeders, die de kinderen met spoken bang maken, met sprookjes van duivels, nymphen, kabouters enz. in slaap sussen? Waar leerden zij, dat de wereld op de horens van een stier gedragen wordt? Niet op de scholen! Waar leerden zij, dat de aarde in beweging wordt gebracht, als die stier het hoofd schudt? Evenmin op de scholen! Waar halen zij het vandaan, dat een maansverduistering door een engel veroorzaakt wordt, die met hare vleugels de maan bedekt? En nog meer van die malle dingen! Dit hooren zij thuis, van hare moeders en grootmoeders. Is dit niet een reden te meer om ook onze vrouwen en meisjes niet verstoken te laten van de zegeningen van het onderwijs, want met de vrouw wordt het zaad van domheid en bijgeloof op onze kinderen en kindskinderen voortgeplant. Aldus besluit schrijver.

Het „Europeesche Pak".

Volgens de Bintang Soerabaja zou den 15en Februari j.l. in de school te Soeloeng (Soerabaja) een vergadering gehouden worden van Inlandsche onderwijzers, behoorende tot de P. G. H. B. (Persirakatan Goeroe Goeroe di Hindia Belanda. Vereeniging van Inlandsche Onderwijzers in Nederlandsch-Indië). Op deze vergadering zouden zij allen voor 't eerst op Europeesche wijze gekleed zijn. Op verzoek van den President dezer Vereeniging zou de redacteur van de Bintang Soerabaya een lezing houden over het „Europeesche pak" (sic). Den 10en Februari hebben de Inlandsche Christenonderwijzers onder Segaran (Soerabaja) zich ook verzameld, om evenals de P. G. H. B. tot een Vereeniging te komen, die de P. A. S. (Perserikatan Among Siswo) geheeten zou worden. De Inlandsche Christenonderwijzers loopen nu ook hard van stapel. De P. A. S. wordt geleid door den heer J. Kats, vroeger Directeur van de Kweekschool te Modjowarno, thans te Depok. Maar vreemd genoeg schijnt deze beweging onder de Inlandsche Christen-onderwijzers niet naar den zin te zijn van de heeren zendelingen. Ja, het is weer het oude liedje, als er teekenen van vooruitgang te bespeuren zijn, dan moeten de Javanen maar weer tegen gehouden worden. Want zij zouden anders al te knap kunnen worden en het gezag van de zendelingen ondermijnen. Hum! Hum! roept de schrijver uit.

Verschillende meeningen, zoo gaat de Bintang Soerabaja voort, treft men op hetzelfde eiland Java aan, over éénzelfde zaak en onder éénzelfde Regeering. De regent van Malang wil niets weten van een Europeesche kleederdracht voor zijne ondergeschikte Inlandsche ambtenaren. Hij heeft hen streng verboden zich in deze kleederdracht te steken. In de afdeeling Sidoardjo van de residentie Soerabaja loopen de inlandsche ambtenaren gescheeid en in jas en broek, zulks met toestemming van hun regent.

De zucht tot verandering van kleederdracht heeft in de Indische pers, volgens meergenoemd blad, aanleiding gegeven tot onverdiende en ongemotiveerde aanvallen tegen de Inlanders. Vooral het Soerabajaasch Handelsblad spant hierin de kroon. Bangsats (schurken), die als Europeanen gekleed zijn, kunnen niet anders dan Inlanders zijn, verklaart de redacteur van laatstgenoemd blad. Dat komt er van! Nu kunnen die brave, onschuldige Hollanders niet van de booze Inlanders onderscheiden worden. Maar laatst kwam er iemand bij mevrouw E. te Embong Kemiri (hoofdplaats Soerabaja), die er uitzag als Europeaan, maar op Inlandsche wijze gekleed ging en haar een deerniswaardig verhaal deed van zijne behoeftige omstandigheden, zoodat hij niet eens in staat was om de kosten te betalen van een postpakket, dat hij van het postkantoor te ontvangen had. Hij kwam hier niet bij mevrouw E., zeide hij, om geld te vragen, maar verzocht slechts hem haar baboe voor een wijle te willen afstaan, om met hem mede naar het postkantoor te gaan. Mevrouw E. stoorde zich niet aan dit onzinnig gepraat en liet den man loopen. Zij vertrouwde het zaakje niet en dacht stellig met een vermomden koeliwerver te doen te hebben, die op deze wijze een Inl. vrouw als koeli dacht te kunnen ronselen. Wat zegt de heer van Geuns nu wel hiervan? Wel, hij zal antwoorden, dat 't geen Blanda maar een Indo was, „boekan bangsanja van Geuns" (niet van het ras van van Geuns).

Inl. Priesters met B-knoopen.

Trots alle beweging op maatschappelijk gebied van gelijkheid, vrijheid en broederschap, willen nu, volgens de Pantjaran Warta, ook de naibs (de priesters op de distriktshoofdplaatsen) van Cheribon zich van de andere Inlanders onderscheiden en evenals de Inlandsche ambtenaren op hunne baadjes knoopen dragen met de welbekende gekroonde W. Zij hebben daartoe volgens een berichtgever in dit blad een request ingediend, dat zooveel beroering bij de Hooge Regeering in Indië heeft teweeg gebracht, dat zij daarin niet heeft durven beslissen, maar het ter beoordeeling en behandeling onder de aandacht van het Opperbestuur in Nederland heeft gebracht. Volgens bekomen informatie zal het verzoek wel ingewilligd worden, in zooverre, dat geen W, maar B knoopen gedragen zullen worden. Men verdiept zich in de beteekenis van dit woord B. B. schijnt veel netter te staan dan W., zegt de schrijver, en daarom meer in den smaak van de naibs voornoemd te vallen. Want van B. kan men alles maken wat goed en loffelijk is, zooals: Benar (gelijk), betoel (juist), bagoes (mooi). Maar men kan er ook b...... van maken (waarmee de schrijver misschien bangsat, schurk, bedoelt).

WAT DE CHINEES VERTELT.

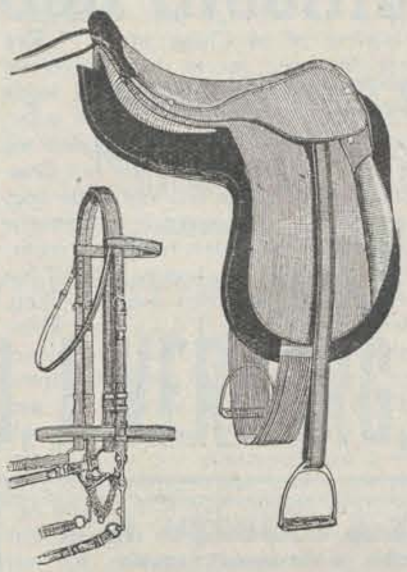
Legio zijn de klachten tegen de politierol, de willekeur, die daarbij heerscht, de ongehoord harde straffen, vooral aan Chineezen opgelegd, als zij door politieoppassers aangeklaagd worden. Deze laatsten zijn menschen zonder eergevoel, schrijft de „Pewarta Soerabaja", en toch gaat de politierechter blindelings af op hunne rapporten. Werkelijk, wij Chineezen van N.-I. zijn hier geen halve cent waard, niet alleen in het oog der Europeanen, maar ook in dat van de Inlanders, zoodra dezen maar een betrekking in staatsdienst bekleeden. Wij worden als het gras vertreden. Machteloos staan wij tegenover genoemde personen. Moeten wij langer zwijgen? Onze eigen officieren komen niet voor ons op, eischen geen recht voor ons. 't Is schandelijk, ongehoord en beschamend voor ons nageslacht! Wij hebben nu onze hoop gesteld op onzen nieuwen majoor: dat hij niet slechts in naam majoor zal zijn, maar met alle ernst en kracht zijne plichten zal vervullen, de belangen van zijne rasgenooten behartigen, voor hen, waar noodig, bij het Bestuur in de bres zal springen. Wij stellen ook vertrouwen in den Resident van Aalst en den assistentresident Schippers, die de waarheid en de gerechtigheid liefhebben.

Een Misverstand? *)

Bij de installatie van dezen nieuwen majoor der Chineezen te Soerabaja, heeft door een misverstand, een vreemde scène plaats gevonden volgens de Pewarta Soerabaja en de Perniagan. Nadat de nieuwe majoor, de heer Han Tjiong Khing, den voorgeschreven eed had afgelegd, reikte de resident den afgetreden titularis (den heer The Toan Ing) het eerekruis over, onder toepasselijke en waardeerende woorden voor den ijver, de trouw en de toewijding door hem aan den dag gelegd. De heer The Toan Ing bedankte hoffelijk voor de eer hem bewezen en de onderscheiding hem ten deel gevallen; zeide, dat hij het Bestuur en het Gouvernement lief had, maar wees er nadrukkelijk op, dat hij alleen daarom zijn taak naar behooren heeft kunnen vervullen, omdat hij zoo krachtig gesteund werd door de Chineezen van Soerabaja, van wie hij zeker wist, dat zij hem gewaardeerd hebben. Zoowel op de eerste rede van den Resident als op die van den heer The Toan Ing volgde een daverende toejuiching en een krachtig geroep van hoosee! hoosee! Toen stond de heer The Kian Sing op en nam het woord namens drie Vereenigingen: de Societeit Tek Hwee Koan, de vereeniging Soe Poo Sia en Hwa Kiauw Tjong Hwee, om ook den afgetreden majoor dank te zeggen voor 't geen hij voor de Chineezen van Soerabaja gedaan had. Ook deze rede werd luide toegejuicht en door den heer The Toan Ing beantwoord. Daarna werd de nieuwe titularis door den Resident toegesproken. Het bestuur hoopte en verwachtte, dat hij zijn best zou doen, het zou voorlichten, steunen enz. De majoor bedankte voor de onderscheiding hem tebeurt gevallen, zeide, dat hij eigenlijk niet waardig was zoo'n groote eer te genieten; hij zou zich die eer en het in hem gestelde vertrouwen waardig maken, letten op de hem toevertrouwde belangen, zijn plicht doen enz. Hij ontveinsde 't evenwel niet, dat hij eigenlijk niet zoo erg happig op dit baantje geweest was, dat hem vele zorgen baren zou, waardoor hij minder tijd aan eigen zaken besteden kon en waarschijnlijk een minder aangenaam leven zou leiden. Hij was gezwicht voor den aandrang van zijne moeder, om deze betrekking aan te nemen, welke reeds van ouder tot ouder, als een erfstuk in de familie, was gebleven. Nu hij dan ook eenmaal deze betrekking had aangenomen, beloofde hij trouw zijn plicht te zullen doen. Gejuich en daverend hosee geroep! Nu nam de heer The Kian Sing opnieuw het woord en richtte zich tot den nieuwen majoor. Hij zeide, dat alle Chineezen blijde waren met deze benoeming en dat het niet meer dan billijk was, dat hij, Han Tjiong Khing, benoemd was geworden, en

*) Zie ook onder O.-I. Mailberichten der vorige week: „Jong Chineesche manieren".

Venduhuis „Die Haghe"
Scheveningsche Veer 21
DEN HAAG.
Alle dagen gelegenheid tot inbrengen van goederen.
Veilingsconditie: Men betaalt 4 pCt. van de ten verkoop ingezonden goederen.
DE DIRECTIE.

VERWEEGEN & KOK

Hoogstraat 23
DEN HAAG.
AMSTERDAM.
Kalverstraat 88-90
Complete HARNACHEMENTEN voor Ned.-Indië.
Geïllustreerde Prijscourant wordt op aanvraag gaarne toegezonden.

A. H. HARTGRINK & ZONEN,
Prinsegracht 30 **DEN HAAG.**
Telefoon H 2048.
Fabriek van fijne Vleesch- en Vetwaren.
Is U
een geregelde verbruiker van onze artikelen? Zoo niet Neem dan eens proef en U is een VASTE AFNEMER.
10 Aanbevelend.

HENRI VLEK
WIJNHANDELAAR.
DISTILLATEUR.
LIKEURSTOKER.
HERDERSTRAAT 24, - DEN HAAG.
Fabriek: OOG IN 'T ZEILSTRAAT 85-87.
STELREGEL: TELEFOON 839.
Prima Kwaliteit. :: Billijke Prijzen.

MAISON-DROUOT
WESSER & Co.
Lange Houtstraat 7, hoek Kasuariestr., Den Haag.
Wegens opheffing der zaak
ALGEHEELE UITVERKOOP
der aanwezige goederen tegen zeer verminderde prijzen.
Salon-, Eetkamer-, Heerenkamer Ameublementen, Gordijnstoffen, Karpetten, Oud-Hollandsche Kasten, Vitrines enz., enz., alle in degelijke afwerking en ... ... hoedanigheid. ... ...
Belangrijke Antiqueteiten voorraad.

wel omdat van hem verwacht werd, dat hij met alle kracht voor de Chineezen zou opkomen, indien het Bestuur weer op de eene of andere wijze, door welke nieuwe regelingen ook, hunne belangen zou trachten te benadeelen en dergelijke dingen meer, die blijkbaar niet aangenaam waren voor den Resident om aan te hooren. Uitbundig werden de woorden van den heer The Kian Sing door de Chineezen toegejuicht. De majoor antwoordde, dat hij zijn best zou doen, maar dat de Chineezen hem hun steun niet moesten onthouden en zelf in de eerste plaats eendrachtig moesten zijn. Wie had nu kunnen denken, dat de Resident in de door de beide laatste sprekers uitgesproken woorden, aanstoot zou gevonden hebben? Hij antwoordde den president van Soe Poo Sia: „Ja, in N. I. is het niet zooals in China, daar zijn de Chineezen vrij om te doen en laten wat zij willen, zooals wij dat hier in de kranten soms lezen. Maar wat wilt gij dan, Chineezen? Liever hier in Indië blijven, of in China wonen?" Erg vreemd, dat de Resident dit vroeg, meent de schrijver en vervolgt: De Resident was blijkbaar verstoord en legde de verklaringen van The Kian Sing uit op een wijze, die niet in diens bedoeling had gelegen. Hoe zouden wij in den nieuwen majoor iemand moeten zien, die het Gouvernement moest weerstaan? Onzin! De resident zeide nog, dat de wetten, die, na rijp beraad, ook voor de Chineesche onderdanen gemaakt zijn, niet anders dan billijk en rechtvaardig genoemd kunnen worden. Hij hoopte, dat The Kian Sing zijne beleedigende woorden zou intrekken. De aanwezige Hollanders en ook The Toan Ing klapten in de handen en riepen luide hosee! Maar de Chineezen verroerden zich niet, geen hunner deed een mond open. En vóórdat The Kian Sing nog kon antwoorden, was de Resident reeds vertrokken. Jammer genoeg, want hij heeft The Kian Sing niet begrepen, die 't niet tegen de Regeering had, maar tegen hare ambtenaren, die 't ons, Chineezen, zoo dikwijls lastig maken; tegen de goede bedoelingen van de Regeering in. Hij had geen ongelijk, dat hij 't voor ons Chineezen in dit opzicht opnam. En wat betreft de vraag of wij liever hier bleven, dan wel naar China gingen: de peranakans (in N. I. geborenen) blijven natuurlijk liever hier. China is een ons onbekend land, dat ons geen bestaan kan geven. Al werden we hier ook nog zoo hard behandeld, toch bleven we liever hier. De totok Chinees, ja die ging liever terug, al had hij hier 't nog zoo goed. Aldus besluit schrijver.

Van Vreemde Koloniën.

Zuid-Afrikaansche landbouwers in Nederland.

Volgens mededeeling van de Kon. Ned. Landb. Ver. is 't programma voor 't bezoek der Z.-A. landbouwers aan ons land, in 't kort weergegeven, aldus vastgesteld.

Donderdag 16 Juli aankomst te Rotterdam, reis naar Den Haag. Rundveestamboek, boter- en kaascontrolestation. Tuinbouwcultures in Loosduinen en Westland. Maaltijd in Den Haag. Ontvangst d. d. Ned. regeering.

17 Juli naar Rotterdam. Verzameling zwartbont Z.-Holl. vee; boottocht door de havens, lunch v. d. gemeente; rijksseruminrichting; naar Amsterdam.

18 Juli. Boot- en autotocht Amsterdam, Alkmaar, Heilo. Huize Nijenberg van Jhr. van Foreest, voorzitter eerecomité. Verzameling N.-Holl zwartbont vee en schapen. Lunch aangeb. d. d. voorzitter eere-comité. Autotocht tuinbouwstreek, polders, boerderijen, rijkslandbouwproefstation te Hoorn.

19 Juli. Rustdag te Amsterdam.

20 Juli. Merkwaardigheden van Amsterdam o.a. diamantslijperij J. J. Asscher. Naar Leeuwarden.

21 Juli. Veeboerderijen, zuivelfabrieken, akkerbouwbedrijven.

22 Juli naar Groningen. Landbouwonderwijs. Verzamel. zwartbont en zwartblaar vee. Autot. Vierverlaten—Veendam—Barneveld—Stadskanaal naar Assen. Verschillende coöper. fabrieken (aardappelmeel, strocarton). Naar Arnhem.

23 Juli. Nederl. Heidemaatsch. Johanna-hoeve te Oosterbeek. Hooge landbouwschool te Wageningen.

24 Juli. Naar Deventer. Verzam. roodbont Maas-Rijn-, IJsselvee. Naar Apeldoorn. Buitenverblijf van H. M. de Koningin 't Loo. Einde excursie.

Het budget van Britsch-Indië.

De cijfers, door den minister van financiën voor Britsch-Indië, Sir W. Meyer, in de zitting van de Imperial Legislative Council te Delhi, den 2en Maart gegeven, zetten een nieuw tijdperk van financieel beleid voor de koloniale regeering in. Steunde het budget tot 1913 op zeer hooge bijdragen van den opiumhandel, van dien tijd af mag het uit deze bron maar op geringen toevoer rekenen, het afgeloopen jaar ondervond hiervan voor 't eerst den invloed en de begrooting voor 1914—'15 heeft er te meer volle rekening mee te houden. Toevallig kwam hier een slecht jaar voor den landbouw bij, zoodat de spanning groot was over het bereikte resultaat en de daarop te bouwen verwachting voor de naaste toekomst.

De groote overschotten der laatste jaren waren niet alleen de algemeene koloniale instellingen, ondernemingen en werken ten goede gekomen, maar de provinciën hadden bovendien groote bedragen ontvangen, vooral ten bate van onderwijsuitgaven en verbetering van den gezondheidstoestand. Wat zou, na het verdwijnen van deze buitengewone opiumwinsten, van en voor de normale budgetten te verwachten zijn?

Het op 31 Maart 1914 eindigende jaar gaf aan regeeringsontvangsten plm. 53,5 millioen P. S., tegenover plm. 52 m. P. S. uitgaven. De provinciale budgetten gaven een totaal te kort van 741.000 P. S., zoodat de geheele verrekening toch nog een gunstig overschot van 587.000 P. S. gaf. Dat was een meevaller, want de begrooting was op een nadeelig saldo van ruim 1.5 m. P. S. geraamd en de handel ondervond den terugslag van 't slechte landbouwjaar.

De begrootingstotalen voor 1914—15 wijken niet sterk af van die van 't afgeloopen jaar

	Rijk's budget	Prov. budg.	Totaal.
Inkomsten in mill. P. S.	54.261	30.772	85 033
Uitgaven „ „ „	52.981	33.981	86.962
Overschot (+) of tekort (—)	+ 1.280	— 3.209	— 1.929

Gerustgesteld door de voorzichtige berekening over 1913—14, verwacht Britsch-Indië voor 't nu ingetreden jaar ook een omzetting van 't geraamde tekort in een effectief overschot.

De naturalisatie in het Britsche rijk.

In een vergadering van het Royal Colonial Institute te Londen heeft de heer J. S. Mills een uiteenzetting gegeven van 't wetsontwerp, dat de naturalisatie-kwestie, die tot nu toe zoo menige puzzle in 't leven roept, voor de toekomst wil regelen. 't Ontwerp is in overleg met de regeeringen der kroonkolonies samengesteld.

Voor de plaats van oorsprong of verblijf zal geen onderscheid meer worden gemaakt tusschen de deelen van het geheele Britsche gebied. De vreemdeling, die in eenig deel van 't rijk, welk ook, genaturaliseerd wordt, zal daardoor Britsch onderdaan worden, met alle rechten en voorrechten van een als Britsch onderdaan geborene, maar onder de volgende voorwaarden: hij moet waarborgen geven voor een zedelijk gedrag; hij zal minstens 5 jaar in het Br. rijk moeten hebben gewoond, waarvan het laatste in 't land waar hij de aanvraag indient, òf hij zal van de laatste 8 jr. er 5 in dienst van de Br. kroon moeten hebben doorgebracht. Verder moet hij de verklaring afleggen het voornemen te hebben van een voortgezet verblijf in 't rijk, en de Engelsche- of een andere officieele taal, naar een aangegeven eisch, machtig zijn.

Iodine als geneesmiddel van de pest.

Ter aanvulling van ons bericht over de mededeelingen van Booth Tucker, Commissioner van 't Leger des Heils in Br.-Indië, nemen wij nu over wat de geneesheer voor den gemeentelijken dienst in Karachi, Dr. G. D. Shroff, hierover heeft gezegd.

Hij achtte het moeilijk te bepalen in hoever iodine pest kan genezen, daar het voor den lijder in de eerste plaats noodig is 't hart op te wekken, en iodine, slechts een antiseptic zijnde, kan dit niet doen. Worden patiënten echter in behandeling genomen vóórdat de ziekte een gevorderd stadium is ingetreden, dan kan de toediening van iodine de pestkiemen in het bloed vernietigen en het herstel van den lijder bewerken. Het gebruik van dit middel bij pestgevallen is bekend sedert 1896, als de remedie van St. Xavier. Het is dikwijls gebruikt in het pesthospitaal te Karachi, maar de waarnemingen hebben nog geen voldoende gegevens verstrekt om reeds tot meer stellige conclusiën te mogen leiden.

Draadlooze gemeenschap over 10.000 K.M.

Reeds had het groote Duitsche station voor draadlooze telegrafie te Nauen, nabij Berlijn, rechtstreeksche verbinding gekregen met New-York en in Afrika met Togo en Kameroen, dat was op een afstand van 6600 K.M. Voortgezette proeven hebben nu gemeenschap verkregen met Windhoek, hoofdplaats van Duitsch Z.-W. Afrika, dat in rechte lijn 10.000 K.M. van Berlijn ligt.

Lyautey in Madrid.

Hebben wij meer dan eens getoond geen bewonderaar te zijn van de door de Spanjaarden in Noord-Afrika gevolgde politiek, dan hebben wij daardoor en daarom te meer reden om nu als onze meening uit te spreken, dat het bezoek van generaal Lyautey aan Madrid op een keerpunt in die politiek kan wijzen. Als de Spaansche geest van oppervlakkigheid en weinige standvastigheid maar niet blijft of weer gaat zegevieren over het goed stelselmatige en standvastig beleidvolle, dat de leiding van den Franschen generaal in Marokko kenmerkt, is van een samenwerking van beide natiën veel goeds te verwachten. Ja, wij willen verder gaan, naar onze overtuiging is voor beiden ten slotte alleen een goeden uitslag mogelijk als het tot een samenwerking komt, die de beheersching van Marokko onder één stelsel brengt. De Fr. resident-generaal heeft door het zoeken van overeenstemming met de Spaansche leiders dus geen beleefdheids- of vriendendienst aan den buurman beoogt, maar hij heeft daarmee eenvoudig een der zetten gedaan, die hem naast en met de vele andere, in staat moeten stellen de moeilijke partij, die hij in Marokko speelt, te winnen.

Generaal Marina, resident-generaal in Sp. Marokko, was ook naar Madrid ontboden. Koning Alphonse en de koningin bejverden zich generaal en mevrouw Lyautey met groote onderscheiding te ontvangen. Vele en lange bijeenkomsten hadden plaats, waaraan de Sp. minister van buitenl. zaken en de Fr. gezant deelnamen.

Zonder aan de politiek en aan de militaire operatiën de gescheiden verantwoordelijkheid te ontnemen, moet de leiding geïnspireerd worden door den wil van elkander te steunen en te raadplegen, van doorloopend handelen in overleg en met de ernstige bedoeling om tot eenheid in willen en uitvoeren te komen. Dit geldt niet alleen voor de maatregelen van bestuur en strategie, maar mede voor een

TOKO BOGOR,
Suezkade 122b. Telephoon Haag 3472
SPECIAAL ADRES voor de beste Indische Ingrediënten.
Heerlijke DENG DENG en diverse KROEPOEK's

Kleermakerij UNICUM
Hofspui 10 (5de Huis van af de Lange Poten.) Tel. 4947
CHEMISCH REINIGEN
REPAREEREN
KEEREN
VERMAKEN
MODERNISEEREN
OPNIEUW VOEREN
OPPERSEN
OPZETTEN van zijden revers
STOPPAGE (onzichtbaar stoppen)
van Dames en Heerenkleeding.
Bekwame werklieden, 1e kl. Dames en Heeren Coupeurs
UNICUM bepaalt den prijs vooruit.
Alle werkzaamheden geschieden bij ons op eigen atelier.

1ste Rotterdamsche
Maatschappij van verzekering tegen ongevallen
Oudehavenkade Nr. 1. Plan C, Rotterdam.
Directie: P. R. MEES, J. BRUNSTING.
Individueele Ongevallenverzekering,
Automobielverzekering, Enz. Enz.
VRAAGT PROSPECTUS.
Hoofdvertegenwoordiging voor Ned. Oost-Indië te SOERABAIA.

Marque Deposée „AU-CONDOR"
LA HAYE PAYS BAS. PLEIN 8.
FRED. MOMMAERTS-DEGGELLER
Tabacs, Cigares et Cigarettes de toute 1re qualité
Exportation Importation
EMBALLAGE SPÉCIAL POUR LES INDES

LIJNKAMP'S Kleedingmagazijn
Groenmarkt hoek Nieuwstraat - 's-GRAVENHAGE
tegenover het Stadhuis 14
Onze speciale afdeeling:
Heerenkleeding naar maat
staat onder bekwame leiding van eerste klasse Coupeurs.
Uitgebreide voorraad der laatste Nouveautés in ENGELSCHE en SCHOTSCHE STOFFEN.
VRAAGT STALENZENDING MET PRIJSCOURANT



Leverancier van Z. K. H. Prins Herdrik der Nederlanden. Hertog van Mecklenburg. enz.
Sigaren Ex- en Import Maatschappij v/h L. LANGE.
Lange Voorhout 86, 's-Gravenhage.
SPECIALE VERPAKKING VOOR DE TROPEN.
HOOGFIJNE LICHTE BREMER SIGAREN
GEIMPORTEERDE HAVANA SIGAREN.

onderling verstaan ten opzichte van 't uitwijken van vervolgde benden, van contrôle bij de landgrenzen, van regeling der douanerechten, van smokkelhandel en invoer van wapens over zee, verder van verbetering van gemeenschapsmiddelen en handels-relatiën, van de onderlinge verhouding tot Tanger en misschien ook voor de houding tegenover de vreemde mogendheden.

OOST- EN WEST-INDISCH LITERATUUR-OVERZICHT.

Koloniale Tentoonstelling te Semarang.

In „de Ingenieur" van 28 Maart wordt een en ander medegedeeld omtrent de in de maanden Augustus—November a.s. te Semarang te houden koloniale tentoonstelling. Eerst wordt het doel besproken, daarna leest men eene opgave der comité-leden in Nederland en Ned. Oost-Indië ,enz. enz.

Op de volgende passage vestigen we speciaal de aandacht.

Bij deelneming aan de tentoonstelling „worden kosten voor plaatsruimte niet in rekening gebracht, evenmin als de algemeene kosten van inrichting en de kosten van verlichting en bewaking. De kosten evenwel, die te maken zijn voor de inzending zelf en voor het vervoer, komen ten laste der inzenders, waarbij kan worden vermeld dat de stoomvaartmaatschappijen 50 pCt. reductie op de vracht hebben toegestaan, door er in toe te stemmen dat de terugvracht geheel kosteloos zal zijn.

In zeer bijzondere gevallen kan voor een inzending een subsidie worden verleend."

Over de Doesoen-Dajaks.

In het „Internationales Archiv für Ethnographie" (Band 22, No. 2) zet de kapitein der Inf. O.-I L., P. te Wechel, zijn beschouwingen over de Dajaks voort. De titel luidt: „Erinneringen aus den Ost- und West-Dusun-Ländern (Borneo), in besonderem Hinblick auf die animistische Lebensauffassung der Dajak". Bijzonder mooie afbeeldingen verluchten den tekst.

Veeteelt in den Indischen Archipel.

In de jongste aflevering van de Veeartsenijkundige Bladen voor Nederlandsch-Indië, is een interessant opstel opgenomen van Dr. H. 't Hoen, over Veeteelt op Java en de Buitenbezittingen.

Schrijver geeft een overzicht van de verdeeling van den veestapel over de verschillende eilanden onzer koloniën, om vervolgens nader uiteen te zetten de wijze van veehoudingen, het gebruik dat door de bevolking van den veestapel gemaakt wordt ten behoeve van den landbouw; hij eindigt met eene opsomming der maatregelen, die van regeeringswege genomen zijn om den veestapel te verbeteren.

Als Dr. 't Hoen spreekt over de paardenrassen van Indië, als het Javaansche-, het Sandelhout-, het Batak-, het Soembawa- en het Makassaarsche paard, deelt hij eene merkwaardige bijzonderheid mede van den volgenden inhoud:

„In wilden staat komt het paard niet meer voor in Indië, wel in verwilderden toestand, zooals op het eiland Mojo, waar door den vorigen Sultan van Soembawa een aantal Soembawamerries en Sandelhouthengsten zijn losgelaten, die zich daar hebben vermenigvuldigd en in koppels verdeeld van 4 à 6 merries met één hengst. Dit eiland is ongeveer 20.000 H.A. groot, bezit een bodem, hoofdzakelijk bestaande uit kalk en koraalformatie, met voedzame grassen, die een hoog gehalte aan kalkzouten bevatten. Behalve twee Boegineesche nederzettinngen aan de kust worden op dit eiland geen bewoners aangetroffen. Deze menschen leven uitsluitend van vischvangst en cocoscultuur. Men vindt er uitsluitend ijl bosch evenals op Soemba (Sandelhouteiland), zoodat deze paarden door cowboy's gemakkelijk kunnen worden opgedreven in groote omheinde ruimten, zooals dit in Australië gebruikelijk is.

Uitvoer van paarden heeft hier echter nimmer plaats gehad, zoodat er ongeveer evenveel hengsten als merries aanwezig zijn, hetgeen aanleiding geeft tot verwoede gevechten. Ik zag daar dan ook enkele hengsten vreeselijk toegetakeld, nl. met afgebeten ooren, geïsoleerd rondloopen, blijkbaar verstooten uit den koppel."

Hondsdolheid, een steeds toenemend gevaar.

In bovengenoemd tijdschrift schrijft Dr. H. 't Hoen nog een artikel over het toenemen der gevallen van hondsdolheid in den Indischen Archipel. Waar de hondsdolheid — zegt schr. — in Europa, dank zij de strenge toepassing der voorgeschreven politie-maatregelen, tot sporadische gevallen is beperkt, wint zij in Ned.-Indië steeds meer veld, zoodat zij op eilanden van de Buitenbezittingen, waar voor korten tijd omtrent deze ziekte niets bekend was, thans reeds is geconstateerd.

Door de talrijke overplaatsingen van personen, vooral militairen, van Java naar de Buitenbezittingen, werden deze streken door de medegenomen honden geleidelijk geïnfecteerd. Is eenmaal één met dolheid besmette hond geïmporteerd, dan is voor deze ziekte de gelegenheid geopend zich binnen betrekkelijk korten tijd in te burgeren, om niet meer te verdwijnen, zoolang geen afdoende maatregelen worden toegepast.

Dat het aantal door dolle honden gebeten personen niet gering is laat schr. zien uit opgaven, ontleend aan de jaarverslagen van het Instituut Pasteur. In 1912 werden in dat instituut bijv. behandeld 497 personen, waaronder 135 Europeanen en 362 inlanders. Het aantal Inlanders dat door dolle honden gebeten wordt moet in werkelijkheid veel grooter zijn, want fatalist als ze zijn, gaan ze gewoonlijk niet dan met grooten tegenzin naar het Instituut Pasteur om behandeld te worden. Met enkele sprekende voorbeelden toont schr. dit aan.

Dr. 't Hoen eindigt met te zeggen dat, indien het de Regeering ernst is deze ziekte te onderdrukken, het zaak zal zijn met de toepassing der nieuwe hondsdolheidordonnantie, waarmede in alle streken van den Archipel het beoogde doel kan worden bereikt, niet langer te wachten. „Dat hiertoe spoedig moge worden besloten, is zeer zeker de wensch van velen."

Telegraafverbindingen in Ned.-Indië.

De „Ind. Mercuur" (No. 12, bl. 257) schrijft: In de Indische bladen troffen wij het bericht aan, dat proeven met draadloos-telegrafische verbinding tusschen Soerabaja en Menado, Soerabaja, Singaradja en Ampenan en tusschen Soerabaja en Bandjermasin zoowel met als zonder Sitoebondo als tusschenstation, goed geslaagd zijn.

Dit bericht is, naar men ons meldt, in zooverre onjuist, daar het hier niet gold eene draadloostelegrafische verbinding, maar proefnemingen met de nieuw gelegde Gouvernementskabels. Het is intusschen wel een bericht van belang, want met deze nieuwe kabelleggingen is eene directe kabelverbinding tusschen Java en Menado tot stand gebracht. Deze directe, en dus snellere verbinding met laatstgenoemde plaats, zal eene belangrijke verbetering brengen in het verkeer langs de kabels der Duitsch-Nederlandsche Telegraaf-Maatschappij via Yap, welke te Menado aan de Gouvernementskabels aansluiten.

Pintoe-Perniagaän.

In het nummer van 28 Febr. j.l. van Pintoe-Perniagaän, een gedeeltelijk in het Maleisch en Nederlandsch verschijnend maandblad, het begin eener beschouwing over den handel op het eiland Soembawa. De ongenoemde schrijver (wellicht vernemen we zijn naam als het slot zijner verhandeling is verschenen), heeft blijkbaar geen hoogen dunk van de aardrijkskundige kennis der Indische journalisten, als hij aanvangt met: „Zeer dikwijls ziet men in de Indische couranten de fout begaan, dat de eilanden Soembawa en Soemba met elkaar verwisseld worden."

Het artikel is overigens niet onbelangrijk. Schr. wijst op verbeterde toestanden sedert de pacificatie van het eiland, hij betreurt het echter dat de eigenlijke bevolking nog zoo weinig aanleg heeft voor handelsaangelegenheden. Hadji's en vooral Chineezen gaan met de voordeelen schuiven. Onderwijs en neutraal s.v.p. is het eenige dat aan deze wantoestanden een einde kan brengen, zegt hij.

Oudheidkundig onderzoek in Ned.-Indië.

Verschenen is het oudheidkundig verslag over het 4e kwartaal 1913, uitgegeven door den oudheidkundigen Dienst in Ned.-Indië. Uit het verslag blijkt dat deze tak van dienst (geboren uit de commissie voor het archaeologisch onderzoek op Java en Madoera), onder leiding van Dr. N. J. Krom, groote werkzaamheid aan den dag legt. In Bantam werd een begin gemaakt met de herstellingsarbeid aan de sultansbegraafplaats te Pakalangan (waarvan de heer Perquin verslag uitbrengt; bijlage W.), evenals aan de graven in Pangkalan Angka en Kanari. De heer Moquette zal zich naar Pasé (Noord-Sumatra) begeven, in verband met de oude sultansgraven aldaar. In November 1913 ondernam Dr. N. J. Krom een reis langs verschillende oudheden van Midden-Java, waarbij achtereenvolgens Prambanan, Diëng, Pringapus, Magelang en Boroboedoer werden bezocht. Enz. Enz.

Verder maakt de chef van den Oudh. kundigen dienst, meergenoemde Dr. Krom, melding van een belangrijk geschenk van den heer G. P. Rouffaer te 's-Gravenhage. Deze stond n.l. één en veertig teekeningen van Javasche oudheden af (met bijbehoorende foto's), vervaardigd in 1886, hoogst belangrijk studiemateriaal, vooral omdat een groot aantal der behandelde bouwwerken sedert niet meer opgenomen zijn.

Oud-Javaansche oorkonden.

Als tweede stuk van Deel LX der Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, verscheen het slot van Oud-Javasche oorkonden. Nagelaten transcripties van wijlen Dr. J. L. A. Brandes. In de Inleiding geeft Dr. N. J. Krom, die zich over deze geestelijke nalatenschap van Dr. Brandes heeft ontfermd, een aantal bijzonderheden. Aan het slot dier Inleiding zegt Dr. Kr.:

„Wie kennis neemt van deze honderd en twintig nog nooit bekend gemaakte oorkonden met hun bijna onuitputtelijke gegevens op epigrafisch, historisch en taalkundig gebied, beseft ten volle, dat niet wij epigonen hier een daad van hulde verrichten, doch integendeel de grondlegger der Javasche archaeologie ons opnieuw aan zijn nagedachtenis verplicht door een hulpmiddel van niet licht te overschatten waarde voor de studie, die zijn laatste levenswerk was, laatste bewijs tevens van een gemakkelijker te bewonderen, dan na te volgen werkzaamheid."

Weekblad voor Indië.

Inhoud van No. 45 voor zooverre op Indië betrekking hebbend: Onze plichten tegenover de Mohamedanen. — Vrijwillig automobielkorps op Java en Madoera. — De nieuwe directeur van gouvernementsbedrijven (R. de Kat), door H. v. W. (met portret). — Duitsch bezoek aan Padang (met ill.). — Een reisje naar Bali (met afb.), door H. C. — Indische penkrassen, door Ofoei.

De Indische Mercuur.

No. 12 bevat o.m.: Over de toepassing van de zwavelzure ammoniabemesting bij de Java-suikerindustrie, door W. F. G. Derx. — Hulpmiddelen bij het hevea-tappen, door F. Th. Brederode. — Internationaal Rubbercongres met tentoonstelling in 1914. — De krullotenziekte in Suriname. — Begrooting van Suriname en Curaçao voor 1914. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen (De tournee van de landvoogd en de pestbestrijding op Java. — Bouwwerken te Medan. Enz.) — Verkeerswegen (Het stoomschip Insulinde van de Rotterdamsche Lloyd. Enz.). — Financieele berichten en verslagen, zoomede de overige wekelijksche rubrieken.

* * *

Ten slotte zij melding gemaakt van het verschenen jaarverslag over 1913 van het Koninklijk Magnetisch en Meteorologisch Observatorium te Batavia, uitgebracht door den directeur Dr. W. van Bemmelen, zoomede van een nieuwe publicatie van het Institut Colonial Internationale te Brussel, waarin in drie deelen behandeld wordt „Le régime forestier aux Colonies". Deel II bevat de wetgeving op het boschwezen in de Nederlandsche bezittingen.

Leeszaal Heulstraat 17.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West", Heulstraat 17, Den Haag, welke dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 's morgens 9—6 uur 's namiddags:

De Planter, De West, De Surinamer Bode, Sumatrapost, Sumatrabode, De Padanger, De Sumatra Courant, Javabode, Bat. Nieuwsblad, Soer. Handelsblad, Nieuwe Soer. Courant, Deli Courant, Atjeh's Nieuws- en Advertentieblad, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, De Banier, Het Witte Kruis blad, De Nieuwe Vorstenlanden, De Hofstad, enz., benevens 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften, en tal van Brochures, Jaarverslagen, enz.

Verscheidene periodieken, waaronder:

Hou en trou, Vrede door Recht, De Stem van Indië, Tijdschrift voor economische geographie, Nederl. Zendeling-Genootschap, Indisch Genootschap, Weekblad voor den handeldrijvenden en industrieelen middenstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Ned. Zen-

THE BERLITZSCHOOL OF LANGUAGES
WELBEKEND BIJ ALLEN DIE MET VERLOF IN NEDERLAND VERTOEVEN
DEGELIJK ONDERWIJS IN
DUITSCH. ENGELSCH. FRANSCH. SPAANSCH. ITALIAANSCH. enz.
LET OP HET JUISTE ADRES DER ORIGINEELE BERLITSSCHOOL
OVER DE WAALSCHE KERK
58a NOORDEINDE NIET BOVEN KRUL TEL: 2234

Gas-Gloeilicht.

De nieuwe **Spaarbrander** van de **Kindermann's Gas-Gloeilicht-Maatschappij,** voor Staand en Hangend licht, geeft circa 30 pCt. besparing aan Gas — Grooter Lichteffect — — Minder onderhoudskosten. 32

Abonnement voor onderhoud.

VERTEGENWOORDIGER VOOR 's-GRAVENHAGE,

J. J. VERBURG, PAPESTRAAT 17.

H. HESSELS & ZONEN,
Vos in Tuinstraat 4, Teleph. 2741.
CONFECTIE-SCHOEISEL SPECIAAL VOOR - - - - - Indische Voetentypen.
Valeriusstraat 44, Teleph. 3730.
Afdeeling schoeisel op maat volgens wetenschappelijk systeem.
Meer dan 100 doktoren recommandeeren ons schoeisel en onze voetredresmiddelen.

TOKO ROKO
Edisonstraat 83. DEN HAAG.
EXPORT NAAR OOST- EN WEST-INDIË VAN PRIMA HANDWERK-SIGAREN IN ALLE PRIJZEN.

Bloemenmagazijn „Corona",
DEN HAAG - Valkenboschlaan 78.
BOUQUETTEN, KRANZEN, BLOEMENMANDEN, worden in den kortst mogelijken tijd geleverd tegen billijke prijzen.
Bloembollen en zaden.
TELEPHOON **6478.**
Aanbevelend, UEd. Dn. P HONIGH
Deze zaak heeft GEEN Filialen.

HEINEKEN'S Glazenwasscherij
STOOM JALOUZIEËN- EN ROLLUIKENFABRIEK

Fabriek van Geschilderde : Gordijnen : in meer dan 500 dessins
KLENUS Stofzuigmachine

Hof- en Rijksleveranciers
'S-GRAVENHAGE
Kettingstraat No. 6 - Telefoon 2478

dingsbode, Maandbericht van het Weekblad voor Indië met Dames Weekblad, Insulinde, Deutsche Wochenzeitung für Niederland und Belgien, La Gazette de Hollande, Ned. Staatscourant, enz.

Leeszaal Laan van Meerdervoort 187.

Bat. Nieuwsblad; De Locomotief; Het Soer. Handelsblad; De Sumatra-Post; De Sumatra-Bode; Tjahaja Sumatra; De Ind. Mercuur; Weekblad voor Indië; De Bandelier; De Banier; De Ind. Gids; De Vrouw in de XXe eeuw; Neerlandia; Bandera Wolanda; Koloniaal Tijdschrift; Handelsberichten v. h. Min. van Landbouw; Korte Berichten voor Landbouw, Nijverheid en Handel; Tijdschrift der Mij. voor Nijverheid; Publicaties v. h. Ned. Ind. Landbouw-Syndicaat; Archief v. d. Suikerindustrie in Ned.-Indië; Brochures, enz.

ERRATA.

In mijn verslag van de voordracht over „Heidendom, Mohamedanisme en Christendom in het oostelijk deel van den O.-I. Archipel", gehouden door den heer J. M. Baretta, kap. v. d. Gen. Staf N.-I. L., en opgenomen in No. 12 van dit weekblad, zijn eenige fouten gemaakt, die herstel behoeven:

Eerstens staat daarin vermeld, dat de bevolking van de eilanden Halmaheira en Morotaï bestaat uit „Papoea's" en wordt deze fout zelfs telkens herhaald. De lezer zal reeds hebben begrepen, dat dit „Alfoeren" moet zijn. Hoe mij deze vergissing uit de pen geslipt is, begrijp ik zelf niet, daar ik toch ook geruimen tijd met de Alfoeren uit die streken in aanraking ben geweest.

Verder komen nog de navolgende onjuistheden voor:

1. Spr. heeft niet gezegd: „De damar, uit enkele boomen getapt, brengt bij verkoop voldoende geld op voor de behoeften van een geheel Inl. gezin gedurende 5 à 6 maanden", doch: „een kranjang (mand) damar, uit slechts enkele boomen getapt, brengt hij verkoop *f* 5 à *f* 6 op".

2. De operste geest der Alfoeren heet niet „Djikimoï", doch „Gikimoï".

3. De shamanen verrichten hun werk niet in een z.g. „hypnotischen", doch in een z.g. „sommambulistischen" slaap.

4. Het Rijk betaalt niet 2/3, doch 3/4 van de kosten der zendingsscholen.

5. Tenslotte heeft spr. niet gezegd dat de Christen-Alfoer onbeschoft is, alleen, dat hij onsympathiek en vol eigenwaan is. Mijn eigen ondervinding heeft mij hier blijkbaar parten gespeeld.

Spr. vergeve mij de onder 1—5 genoemde fouten. Hij beheerschte zijn onderwerp in die mate, dat hij zijn voordracht hield gedurende het vertoonen der lichtbeelden, dus in een donkere zaal, zoodat ik geen aanteekeningen kon maken en het verslag nagenoeg geheel uit het geheugen moest neerschrijven.

G.

Naamlijst van nieuw toegetreden leden.

	Contributie
Firma Maintz en Comp., Amsterdam	*f* 10.—
L. Kovima, Apeldoorn,	„ 2.—
B. Immink, Dir. Lev. Verz. Mij. „National", Arnhem,	„ 2.50
T. J. Jaski, Officier v. Gezondh 1e kl., Arnhem,	„ 2.50
M. J. Selhorst, Burgemeester v. Opsterland, Beetsterland,	„ 2.50
D. S. V. „Onze Koloniën", Delft,	„ 5.—
J. P. Kocken, 's-Gravenhage,	„ 2.50
J. M. W. Kuijl, gep. Kapt. Luit. t. z., 's-Gravenhage,	„ 2.50
Graaf C. J. von Rantzou, 's-Gravenhage,	„ 2.50
Mejuffrouw W. P. A. Eyken, 's-Gravenhage,	„ 2.—
Mejuffrouw B. M. E. Goossens, 's-Gravenhage,	„ 2.—
H. P. van Stralen, 's-Gravenhage,	„ 5.—
J. J. ten Siethoff, Indoloog, 's-Gravenhage,	„ 2.—
Mevr. E. Th. Nyenhuis van Beuzekom, 's-Gravenhage,	„ 2.—
W. J. R. Zieck, Contr. B. B., 's-Gravenhage,	„ 2.50
Mevr. W. J. Gallois, 's-Gravenhage,	„ 2.—
J. A. Einthoven, Ass.-Res., 's-Gravenhage,	„ 2.50
Dr. J. Sack, Scheikundige W.-I., Haarlem,	„ 2.50
J. J. Fannoy, Indoloog, Leiden,	„ 2.—
P. Brouwer, Indoloog, Leiden,	„ 2.—
Mej. M. Stuart, Indoloog, Leiden,	„ 2.—
J. van Walsem, Indoloog, Leiden,	„ 2.—
Mr. A. W. Scholten, Stud. Ind. Recht, Leiden,	„ 2.—
F. Ch. Hirschman, Indoloog, Leiden,	„ 2.50
A. G. van Nes, Indoloog, Leiden,	„ 2.50
I. E. Crince Le Roy, Indoloog, Leiden,	„ 2.—
C. Adriaanse Czn., Indoloog, Leiden,	„ 2.50
Prof. P. Ehrenfest, Leiden,	„ 2.—
Ch. V. Agerbeek, gep. Secret. Dep. v. Marine, Leiden,	„ 2.50
Jhr. Mr. J. L. Stern, Leiden,	„ 2.—
J. D. Hoen, Indoloog, Leiden,	„ 2.—
J. Houwink, Med. Stud., Leiden,	„ 2.—
W. Nooy van der Kolff, Med. Stud., Leiden,	„ 2.—
A. C. Tobi, Indoloog, Leiden,	„ 2.—
N. H. Roelink, Gemeente-Ontvanger, Meppel,	„ 2.50
Dr. P. C. M. Bos, Leeraar H. B. S., Naarden,	„ 2.—
D. H. Langevoort, Rotterdam,	„ 2.—
N. A. Zilver Gzn., Rotterdam,	„ 2.—
S. Tagor, Inl. Veearts, Utrecht,	„ 2.—
Mejuffr. C. M. Wesselink, Onderwijzeres N.-I., Winsum,	„ 2.—
G. H. Brokmeir, Direct. plant. Leonsberg, Suriname,	„ 2.50
G. E. Essed, Hoofd eener school te Fortness, Coronie,	„ 2.50
H. A. Havenkamp, Chef Milt. Geneesk. dienst, Paramaribo,	„ 2.50
A. P. Fortgens, Milt. Apoth. N.-I. L., Paramaribo,	„ 2.50
D. H. Bennewitz, Kapt. Inf. N.-I. L., Amsterdam	„ 2.—
J. Buwalda, Arts, Amsterdam	„ 2.50
J. A. van Lierop, Semi-arts, Amsterdam	„ 2.50
W. Ch. Raamsdonk, Med.-cand., Amsterdam	„ 2.50
Ch. van Saarloos, Semi-arts, Amsterdam	„ 2.50
F. F. J. Scheepers, Med.-stud., Amsterdam	„ 2.50
E. Weijers, Cand.-arts, Amsterdam	„ 2.50
Mej. J. Goedraad, Bussum	„ 2.50
Baron J. A. Quarles de Quarles, 's-Gravenhage	„ 10.—
B. Cohen, 's-Gravenhage	„ 2.50
K. F. Aronds, 's-Gravenhage	„ 2.—
K. Brevet, 1e Luit. Inf. O.-I. L., Leiden	„ 2.—
G. van den Berg Jr., Indl., Leiden	„ 2.50
E. J. Ebbenhorst Tengbergen, Indl., Leiden	„ 2.50
C. A. Mees, Indl., Leiden	„ 2.50
J. N. Eikema, Havenmeester N.-I., Utrecht	„ 2.50
F. H. Leuden, Dir. Apoth. 2de kl. N.-I., Utrecht	„ 2.—
Mr. Dr. E. van Kettwich Verschuer, Zwolle	„ 2.—
N. E. Henriquez, Alphen a. d. Rijn	„ 2.50

's-Gravenhage, Maart 1914.

De Administrateur van het Koloniaal Weekblad:
W. VAN DER ZIJL.

LEDEN of ABONNÉ's, die het Weekblad niet tijdig ontvangen, en hun, die VERHUIZEN wordt verzocht hiervan bericht te zenden en het nummer van de adresstrook op te geven aan den Administrateur, Verhulststraat 51, Den Haag.

Mededeelingen.

Van de Studenten-Afdeeling Leiden:

De leden van bovengenoemde afdeeling, die deel wenschen te nemen aan het vormen van lees- en studiekringen worden verzocht hun visitekaartje te doen toekomen aan de ab-actis Mej. N. WORTHINGTON, Boisotkade.

Voorts worden zij die zich alsnog willen aansluiten bij het collectief bezoek aan 't Rijks ethnografisch museum onder leiding der heeren Dr. Th. W. JUIJNBOLL, Dr. A. W. DE VISSER en H. W. FISCHER er aan herinnerd dat zij zich voor regeling van een en ander bij de ab-actis moeten opgeven.

G. CH. F. SCHEFFEL h.t. praeses.

Van de Afdeeling „Groningen en Ommelanden":

Jaarverslag over het jaar 1913.

Op initiatief van den heer B. J. Haga, cand. Ind. ambt., werd 6 Juni 1913 eene vergadering gehouden van belangstellenden, ter oprichting eener afdeeling van de vereeniging „Oost en West". De presentielijst was geteekend door: Joh. Boersma, B. J. Haga, prof. mr. Ph. Kleintjes, prof. dr. J. C. Verwijn Stuart, dr. J. Bergsma, Mevr. Pekelharing—Doyer, prof. W. Mallinkrodt, H. Ludeling, F. J. Weg, Piter Boon, F. K. van Ommeren Kloeke, prof. dr. J. F. van Bemmelen, H. Zondervan, B. A. Kwast, terwijl tevens aanwezig was de heer Van Driel Croll, lid van het Hoofdbestuur.

De vergadering werd geleid door den heer Joh. Boersma en had als succes, dat tot oprichting der afdeeling „Groningen en Ommelanden" werd besloten. Tot leden van het bestuur werden benoemd de heeren prof. dr. J. F. van Bemmelen (voorz.), prof. mr. Ph. Kleyntjes, prof. dr. J. C. Verwijn Stuart, H. Zondervan en B. A. Kwast (secr.-penningm.)

Een huishoudelijk reglement werd daarna opgesteld, waarop later (16 Aug. 1913) de goedkeuring van het Hoofdbestuur werd verkregen.

De jonge afdeeling heeft zich voorloopig nog alleen beperkt tot het laten houden van lezingen over een of ander actueel onderwerp.

Op 13 Nov. trad voor haar leden en andere belangstellenden op de Heer Van Erp uit Den Haag, met het onderwerp: „De Boro Boedoer".

Genoemde spreker had hiermede een welverdiend succes. Uit het groot aantal aanwezigen bleek, dat ook in Groningen de belangstelling in ons koloniaal bezit groeiende is.

Een tweede voordracht heeft de afdeeling niet meer laten houden in 1913, doordat het Koloniaal Instituut in samenwerking met de afdeeling Groningen van de Maatschappij van Nijverheid hier toen begonnen is met het houden van eenige lezingen, waarbij de leden van „O. en W." werden uitgenoodigd. Hoewel gaarne de goede bedoelingen van het Koloniaal Instituut en de afdeeling Groningen der Maatschappij van Nijverheid in dit opzicht erkennende, meent onze afdeeling toch haar spijt te moeten uitdrukken over het feit, dat het Kol. Instituut geen samenwerking heeft gezocht met „Oost en West". Nu toch is het niet denkbeeldige gevaar ontstaan, dat het Groninger publiek met Indische voordrachten is overvoerd, waardoor het tegengestelde bereikt zou worden van wat men beoogde.

Tijdige pogingen van de hoofdbesturen der Vereenigingen „Koloniaal Instituut" en „Oost en West" lijkt ons in dezen zéér gewenscht, zelfs noodzakelijk, wil men tenminste niet, dat men elkaars krachten hier in het Noorden totaal gaat ondermijnen.

Het aantal leden bedroeg op 1 Jan. 1914: 62, benevens 186 leerlingen-leden.

De financieele toestand was voor de jonge afdeeling tamelijk zorgelijk. Op haar verzoek aan het Hoofdbestuur het eerste jaar te mogen worden vrijgesteld van de verplichte bijdrage aan de algemeene kas, werd goedgunstig beschikt.

B. A. KWAST, Secr.

Van de Afd. Utrecht en Omstreken:

Verslag over het jaar 1913.

Toestand der afd. op 1 Jan. 1914.

In het jaar 1913 traden 43 nieuwe leden tot onze afdeeling toe; wij verloren er echter 26; 2 door overlijden, 4 door vertrek naar Indië, de overige òf door verhuizing naar andere plaatsen, òf wegens ons onbekende redenen, zoodat op 1 Jan. 1914 onze afd. 92 leden telde, een

CONSERVEN - TIELEMAN & DROS
LEIDEN - HOLLAND.
Blikgroenten
Visch, Vleeschwaren
Soepen, Pickles, Jams
Leveranciers aan het Departement van Koloniën, Oorlog, Marine en aan de voornaamste Stoomvaartlijnen.

STENDERT BRUIN
Valeriusstraat en Lubeckstraat
TELEF. 6359.
MANUFACTUREN, LINGERIEËN, MODE ARTIKELEN.
CONFECTIE. CORSETTEN.

N.V. Boekdrukkerij v.h. Fa. T. C. B. TEN HAGEN
Nobelstraat 20 -:- 's-Gravenhage.



Blom's Moderne Kookkunst
(Geïllustreerd).
8ste Druk.
Indische Rijsttafel
Fijne Rund- en Varkensslager
Conservenboek
(Geïllustreerd).

VERKRIJGBAAR BIJ HH. BOEKHANDELAREN EN AAN HET BUREAU DER NAAML. VENN.

Maison IHLE
40 BAZARSTRAAT hoek Anna Paulownastraat
TELEPHOON 4408.
1ste KLAS HUIS VOOR
Fransche Costumes, Mantels en Tailleur-Costumes
naar maat.

Beschikbaar.

Telef. 7857 J. B. HEIJDEMAN, Telef. 7857
Valeriusstraat 3.
CONFISEUR - CUISINIER - PATISSIER.
Speciaal aanbevolen: INDISCHE SPEKKOEK Nicado.

vermeerdering dus van 17 in vergelijking met denzelfden datum van 1913.

Verandering van samenstelling van het Bestuur gedurende het loopende jaar.

1 Jan. 1913 waren aan de beurt van aftreding Mevrouw Van Oeveren—Van Schaik en de Heer v. Blokland. De eerste werd herkozen: in plaats van den laatste, die reeds sedert het voorjaar wegens vertrek naar Indië, zijn functie van secretaris had neergelegd, welk ambt door Mevrouw van Oeveren werd waargenomen, werd gekozen de Heer Van Marle. Toen deze mededeelde, dat hij de benoeming niet kon aannemen, werd gekozen Mej. J. J. Lagers, die de benoeming aannam, en zich bereid verklaarde, het ambt van secretaris te vervullen.

Werkzaamheden van het Bestuur.

Op 31 Jan. had de Bijzondere Bioscoopvoorstelling plaats in het Theater Flora, waarop reeds werd gedoeld in het verslag van 1912. De leden en genoodigden waren opgetogen over de prachtige films, door president en waarnemende secretaris uitgezocht, en die alle betrekking hadden op Nederl. Oost- en West-Indië. Na deze voorstelling traden een vijftal personen als lid tot onze afdeeling toe.

Verder noodigde het Bestuur de Heeren Mackenzie, Pulle en Van Erp uit een voordracht te houden voor de leden onzer afdeeling en den Heer Postma, om op te treden voor de leden der Openbare Leeszaal met een populaire causerie over onze koloniën.

Allen voldeden aan ons verzoek, respectievelijk op de data: 17 Maart, de Heer Mackenzie, onderwerp: „Suriname"; 24 Oct. de Heer A. Pulle, onderwerp: „De 3e Expeditie naar het Sneeuwgebergte van Nieuw-Guinea"; 25 Nov. de Heer Postma, onderwerp: „Leven en toestanden in Ned.-Indië"; 26 Nov. de Heer Van Erp, onderwerp: „De Boro Boedoer". Al deze lezingen, verduidelijkt door lichtbeelden, vielen zeer in den smaak van de talrijke bezoekers.

Verder waren de leden onzer afd. op 28 Juni in de gelegenheid tot het bijwonen eener lezing over: „De politieke Beweging in Nederl.- Oost-Indië", door den Heer E. F. Douwes Dekker; wij waren daartoe uitgenoodigd door de Utr. Vereeniging: Setia Tanoh Hindia.

Geschonken hulp.

Uit de kas der afd. werd 12 gulden gegeven tot ondersteuning van de dochter van een onzer leden, die, in Indië geboren, door ziekte van haar zelf en werkeloosheid van haar echtgenoot, in Berlijn met haar gezin in zeer behoeftige omstandigheden verkeerde.

Verkoop van boekjes.

Van de boekjes, door de Vereen. uitgegeven, werd geen enkel verkocht, wel eenige ter lezing aangevraagd.

Financieele toestand.

De financieele toestand der afd. is gunstig. De inkomsten in 1913 bedroegen ƒ 552.85^5, de uitgaven ƒ 392. Het batig saldo is dus ƒ 160.85^5.

De Secretaris: J. J. LAGERS.

Van het Informatie-bureau:

Tijdelijke geologen voor Indië.

Ter plaatsing als tijdelijk geoloog bij het mijnwezen in Nederlandsch-Indië, met een verband van drie jaar, worden gevraagd doctoren in de geologie of mijningenieurs, wat de laatsten betreft alleen indien zij zich op het gebied der practische geologie hebben bekwaamd en ervaring hebben opgedaan ten aanzien van de opsporing van delfstoffen, liefst van petroleum.

In aanmerking komen bij voorkeur Nederlanders en wel voor zooveel de mijningenieurs betreft in de eerste plaats zij, die te Delft, Berlijn, Aken, Clausthal, Freiburg i./S., Brussel, Leuven of Luik gediplomeerd zijn, terwijl de in Duitschland geëxamineerden ten minste in het bezit van het diploma van bergingenieur moeten zijn.

De bezoldiging bedraagt voor pas afgestudeerde doctoren in de geologie ƒ 400 (vierhonderd gulden) 's maands en voorts voor personen, die practijk hebben van minder dan twee jaar, ten hoogste ƒ 450 (vierhonderd vijftig gulden) 's maands voor hen, die meer dan twee doch minder dan vier jaar practijk hebben ƒ 500 (vijfhonderd gulden) tot ten hoogste ƒ 550 (vijfhonderd vijftig gulden) 's maands, en voor hen die meer dan vier jaar practijk hebben ƒ 600 (zeshonderd gulden) tot ƒ 800 (achthonderd gulden) 's maands, met dien verstande, dat de maximum-bezoldiging alleen zal genoten worden door ervaren petroleumgeologen.

Voor het geval op lager traktement dan het maximum begonnen wordt, zal dit laatste bereikt kunnen worden door jaarlijksche verhoogingen van ƒ 50 (vijftig gulden) 's maands.

Voor hen, die in het bezit zijn van het diploma van mijningenieur bestaat het vooruitzicht om desverkiezende bij gebleken geschiktheid en gelegenheid tot plaatsing benoemd te worden tot ingenieur in vasten dienst bij het mijnwezen in Nederlandsch-Indië, aan welke betrekking eene aanvangsbezoldiging is verbonden van ƒ 350 (driehonderd vijftig gulden) 's maands, met twee jaarlijksche verhoogingen van ƒ 50 (vijftig gulden) 's maands elk, eene tweejaarlijksche verhooging van ƒ 50 (vijftig gulden) 's maands en vijf driejaarlijksche verhoogingen van ƒ 100 (eenhonderd gulden) 's maands elk, alzoo tot een maximum van ƒ 1000 (een duizend gulden) 's maands.

De aandacht van gegadigden wordt er op gevestigd, dat in geval van overgang van tijdelijken in vasten dienst, geen aanspraak bestaat op eene hoogere bezoldiging dan genoten zou zijn wanneer de opneming in vasten dienst dadelijk bij de indiensttreding had plaats gehad.

Ten aanzien van reis- en verblijfkosten en binnenlandsche verloven in Nederlandsch-Indië zijn op hen toepasselijk de bepalingen geldende voor ambtenaren in vasten dienst daar te lande.

Gedurende den tijd, welke op het terrein der werkzaamheden wordt doorgebracht, worden toelagen voor verblijfkosten en vergoeding van reiskosten genoten.

De toelagen bedragen ƒ180 (eenhonderd tachtig gulden) 's maands bij eene maandelijksche bezoldiging beneden ƒ500 (vijfhonderd gulden) en ƒ240 (tweehonderd veertig gulden) bij eene maandelijksche bezoldiging van ƒ500 (vijfhonderd gulden) tot ƒ800 (achthonderd gulden).

Daar boven wordt, indien op het terrein der werkzaamheden de levensmiddelen abnormaal duur blijken te zijn, nog eene extra toelage toegekend.

Aan de uitzending naar Indië is verbonden:

a. vrije overtocht naar Indië als gouvernementspassagier der 1ste klasse, c.q. ook voor het wettig gezin;

b. eene tegemoetkoming in de kosten van uitrusting ten bedrage van ƒ1000 (een duizend gulden);

c. eene voorloopige bezoldiging van ƒ150 (eenhonderd vijftig gulden) 's maands, ingaande met den dag van inscheping naar Nederlandsch-Indië;

d. na drie jaren tijdelijken dienst, niet gevolgd door eene vaste aanstelling in den Indischen dienst, dan wel binnen drie jaren (eveneens zonder dat zoodanige aanstelling heeft plaats gevonden) in geval van ontslag, mits dit niet medebrengt de verplichting om ingevolge de laatste alinea van deze bekendmaking gelden terug te storten, recht op overtocht naar Europa op denzelfden voet als bedoeld sub a, welk recht echter slechts gedurende één jaar zal bestaan.

Zij, die in aanmerking wenschen te komen, behooren zich bij gezegeld adres te wenden tot het Departement van Koloniën, onder overlegging van:

a. hun diploma;

b. een door de bevoegde autoriteit afgegeven bewijs van goed maatschappelijk gedrag, dat, indien het in het buitenland is opgemaakt, gelegaliseerd moet zijn bij een Nederlandsch gezantschap of consulaat;

c. hun geboortebewijs,

en voor hen die Nederlander zijn:

d. een door den betrokken burgemeester afgegeven certificaat, ten blijke dat voldaan is aan de verplichtingen, welke voor hen uit de Militiewet zijn voortgevloeid.

In het adres moet worden vermeld of de candidaat gehuwd is en c.q. het aantal zijner kinderen.

Door een vanwege het Departement van Koloniën in te stellen onderzoek zal moeten blijken van physieke geschiktheid voor den Indischen dienst.

Zij, die ter beschikking van den Gouverneur-Generaal worden gesteld, verbinden zich tot teruggave van alle gelden, welke aan hen en te hunnen behoeve worden voldaan ter zake van overtocht en van tegemoetkoming in de kosten van uitrusting, indien zij binnen den tijd van drie jaren (of van vijf jaren in geval van overgang in vasten dienst) na aankomst in Nederlandsch-Indië, anders dan ten gevolge van welbewezen ziels- of lichaamsgebreken, buiten eigen toedoen ontstaan (ter beoordeeling van de Regeering) worden ontslagen, of indien zij niet binnen den hun aangewezen tijd naar Nederlandsch-Indië vertrekken, dan wel de reis derwaarts moedwillig afbreken.

Officieele Berichten.

Uit de Javasche Courant van 27 Febr. 1914, No. 17.

Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Verleend: 10 m. verlof aan den ambtenaar C. Mendelaar, 10 m. aan den boormeester H. A. Reydon, 8 m. aan den onderwijzer J. G. van Tertholen, 9 m. aan den hoofdmachinist H. P. Hooghwinkel, 1 jaar aan den commies C. A. W. G. van Zuijlen, 10 m. aan den opziener P. J. C. A. G. König.

Ontslagen: op verzoek eervol de hoofdambtenaar J. Radersma, de ass.-resident J. H. Morbeck, de ambtenaar W. F. Gramser Brinkman, de controleur C. A. J. Jochems.

Benoemd: tot voorzitter van den landraad te Soekaboemi Mr. J. R. L. Jansen, tot landsarchivaris Dr. F. de Haan, van verlof teruggekeerd, tot adjunct-inspecteur A. A. de Wolff, tot hulpprediker te Ratahan F. Quak, tot 2en commies mej. A. J. L. Hooghwinkel, tot kantoorchef 2e kl. G. Stein du Pré, R. P. Lettinga, O. V. E. Broers en J. W. Baier, tot adsp.-controleur G. J. A. Orie, tot opzichter S.S. op Java J. F. Camerik, H. C. Vitalis, E. H. Heijnen en A. E. Burgemeestre.

Geplaatst: in de Westerafd. van Borneo de ambtenaar voor Chineesche Zaken J. van Snellen van Vollenhoven.

Benoemd: tot onderwijzeres te Bandoeng mej. Ph. J. C. Koens, te Cheribon mej. F. A. H. Smits, tot onderwijzer te Keboemen W. G. van Seggelen, tot id. 1e kl. te Ngawi H. H. L. van Bakel, tot id. te Probolinggo P. J. C. Paulen.

Militair Departement.

Verleend: 1 jaar verlof aan den 2en commies G. W. Snel, 8 m. aan den 1en luit. der inf. E. J. Beekeman, 9 m. aan den officier van gezondheid J. J. de Jong, 10 m. aan den 1en stuurman bij de gouvernementsmarine F. J. Smit.

Uit de Javasche Courant van 3 Maart 1914, No. 18.

Civiel Departement.

Verleend: 2 jaar verlof aan den ambtenaar voor Chineesche Zaken E. F. Thijssen, 10 m. aan den houtvester W. K. J. de Wit, 10 m. aan den commies L. van Brakel H.Mzn., 1 jaar aan den veearts A. van der Steur, 10 m. aan den referendaris J. P. W. Meyer.

Ontslagen: op verzoek eervol de onderwijzer A. van Witzenburg, de posthouder A. C. G. Rozet, de ass.-resident L. A. van Oosterzee, de onderwijzeres mej. M. F. Lamaison, de klerk J. A. d'Homen, de administrateur J. A. J. de Jongh, de monteur O. A. Terstappen, de klerk J. E. Hogenstein, de griffier P. A. Pieters, de stationsklerk L. Th. Halkema.

Benoemd: tot referendaris W. J. Bosschart, tot 2en buitengewoon voorzitter van den landraad te Serang Mr. E. H. de Graag, tot accountant J. van Dooremaal, tot directeur van de opleidingsschool te Probolinggo J. W. van den Heuvel, tot inspecteur van het gevangeniswezen J. F. C. Nienhuis, tot hoofdstationsschef J. van Weerden, tot hoofdcommies L. E. Berretty, tot controleur in Atjeh en Onderhoorigheden A. R. Boele, tot onderwijzeres te Kediri mej. J. M. J. M. Berkeljon, te Meester Cornelis mej. A. E. van Keeken, te Djokjakarta mej. G. A. R. van Maanen, te Bandoeng mej. M. A. Reeman, tot onderwijzer te Soerabaja R. Abma.

Militair Departement.

Verleend: 8 m. verlof aan den 1en luit. der artillerie F. J. Th. C. Siegmund, 11 m. aan den kapitein der genie W. N. A. van Es, 11 m. aan den 1e luit. der inf. H. Ch. Creutz Lechleitner.

Ontslagen: op verzoek eervol de onder-luitenant magazijnmeester der genie L. K. Ch. Röpcke.

Benoemd: tot instructeur bij het legioen van Mangkoe Negara te Soerakarta de kapitein H. A. Schadee.

Geplaatst: te Soerabaja de off. van gezondh. Dr. A. de Jong, te Malang de id. Dr. K. van Roon.

Overgeplaatst: naar Magelang de id. Dr. L. J. Sieburgh.

Geplaatst: te Batavia de majoor der artillerie J E. Timmer, op Nias de 1e luit. J. P. van Mastrigt.

Overgeplaatst: naar Makassar de 1e luit. C. J. C. Schüller en C. J. van Aarem, naar Semarang de 2e luit. F. E. Meulemans, naar Enrekang de 1e luit. A. A. Nijnatten, naar Posso de id. K. W. J. van Langen, naar Sidé-Malang de id. W. G. Pluim Mentz, naar Taroetoeng de id. H. A. Luppes, naar Nias de id. M. W. J. J. van Peer.

N. LOEB, Noordeinde 109
Kleeding en Meubileering op termijnbetaling.
20 gulden, per maand 2 Gld.
40 „ „ „ 4 „
60 „ „ „ 5 „

C. J. WEGENAAR,
ARTS.
Inwendige en Tropische Ziekten.
Spreekuur 1—2 uur 's nam.
Verhulststraat 47. :: Den Haag.
TELEFOON 205.

MAGAZIJN VAN:
Heeren Hoeden
EDUARD PELGER
PRINSESTRAAT 35 : : 's-GRAVENHAGE
TELEPHOON 3902

THE KING VEILIGHEIDS-VULPENHOUDER met gouden pen en schroefdop. In elke richting te dragen zonder lekken.
MET VULLER EN CLIPS f 4.—.
J. MEEUSSEN & ZOON - Den Haag - Korte Poten 32

Koninklijke
Brood- en Beschuitfabriek
LENSVELT NICOLA
VEENESTRAAT 23 - DEN HAAG.
Lunchroom.
Specialiteit HAAGSCHE BESCHUIT.
Roggebrood in blik voor Export.

Beschikbaar.

WISBRUN & LIFFMANN.
Veenestraat 35-37 - Tel. 2503. - Den Haag.
DAMES MODEARTIKELEN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
BALARTIKELEN.

Vereeniging OOST en WEST.

Afdeeling 'S-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau **Laan van Meerdervoort 187,** zijn van **10—12** en van **2—4** uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.

Deze inlichtingen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag bij den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer J. A. SOETENS, **Frederik Hendriklaan 155.**

Vijf Dames voor pianolessen.
Een Heer voor muzieklessen.
Een Dame voor kantoorwerkzaamheden in Indië.
Twee Dames voor teeken- en schilderlessen.
Twee Dames voor lessen in de Fransche-, Duitsche- en Engelsche taal.
Eene Dame voor lessen in de Fransche taal.
Vijf Dames als kinderjuffrouw naar Indië.
Een Dame als hoofd der huishouding.
Een dame voor Fransche en Italiaansche conversatielessen.
Eene dame voor Paedagogische adviezen.
Eene Dame voor handwerklessen.
Drie Dames voor Vioollessen.
Een Dame voor zanglessen.
Eene Dame voor schrijf-, kopiëer- en vertaalwerk.
Een Dame voor lessen in machineschrijven, stenographie en moderne talen.
Een Dame voor ademgymnastiek en hygiënisch spreken
Een Dame voor opleiding admissie examen H. B. S. en Gymnasium.
Een Dame voor lessen aan spraakgebrekkigen.
Twee Dames voor het waarnemen der huishouding.
Een dame als Lectrische of Dame van Gezelschap.
Een Dame als Stenotypiste voor Indië.
Drie heeren voor lessen in de Maleische en Javaansche taal en Indisch Staatsrecht.
Een Dame voor het waarnemen der huishouding.

☞ Indische Dienstboden kunnen zich aangeven in **Laan van Meerdervoort 187** voor eene verandering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling; voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid.

Leden van „Oost en West", geen direct belanghebbende, worden verzocht zoo noodig hunne hulp hierin te willen verleenen.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West", die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaatlessen in Indische talen.

A. H. J. G. WALBEEHM, van Lumeystr. 100,	's-Gravenhage,	Javaansch.
D. A. P. KOK, Marialaan 162a,	Lochem.	Maleisch, gediplomeerd.
Mr. E. RIJKE, Witte Singel 46,	Leiden	Javaansch. Maleisch. Madoereesch.
H. TH. KAL, Laan van Meerdervoort 239	's-Gravenhage,	Javaansch. Madoereesch.
S. TAGOR, Inl. Veearts, van Speijckstraat 1,	Utrecht,	Maleisch. Soendaneesch. Battaksch.

LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

*** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging *„Oost en West"*, Heulstraat 17, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

a. **Jaarverslag der Vereeniging, 1911, geldelijke verantwoording van het Hoofdbestuur over het jaar 1911, enz,**

en

Opgave van de Eereleden, de samenstelling der verschillende besturen en commissies.
Prijs: 1 exemplaar **f 0.20** en f 0.03 frankeerkosten.

b. **Een Boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn.**
door J. H. en H. B.
Prijs: 1 exemplaar **f 0.10.** 50 ex. **f 2.80.**

voor Departementen en Leden der „Maatschappij tot Nut van het Algemeen" **f 2.20** per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

c. Onze Oost II. **Iets over den Inlander en zijn Zieleleven.**
door T. J. BEZEMER.
Prijs: 1 exemplaar **5 cent.** 50 ex. **f 2.—**;

voor Departementen en Leden der „Maatschappij tot Nut van het Algemeen" **f 1.55** per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

*** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17, de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, en andere Boekhandelaren zijn verkrijgbaar:

a. Onze West:

De Kolonie Suriname, door REMAN IRÜS;
II. **De Kolonie Curaçao,** door M. VICTOR ZWIJSEN, Oud-Rector van het Colegio „Santo Tomás" te Curaçao.
Prijs per exemplaar **f 0.25** en f 0.03 frankeerkosten

b. Staats- en partic. betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkkring en Vooruitzichten.

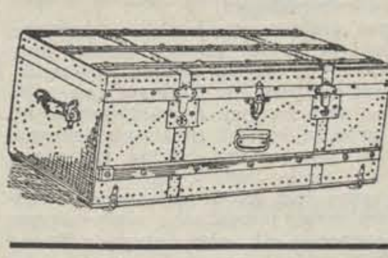
No. I. **De Bestuursambtenaren in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: **f 0.25** per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
No. II. **De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie.**
Prijs: **f 0.20** per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
No. III. **De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: **f 0.15** per exemplaar en f 0.01 frankeerkosten.
No. IV. **De Ingenieur in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: **f 0.40** per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
No. V. **De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: **f 0.20** per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
No. VI. **De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: **f 0.25** per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
No. VII. **De Vooruitzichten van den Nederlandschen arts in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: **f 0.25** per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
No. VIII. **De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië.**
Prijs: **f 0.20** per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
No. IX. **De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: **f 0.20** per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

HOOGENSTRAATEN's
Soepen en Saucen de **geurigste!**
HOOGENSTRAATEN's
Fijne Groenten de **fijnste!**
HOOGENSTRAATEN's
Groenten blauw etiket de **prijswaardigste!**
W. HOOGENSTRAATEN & Co., Hofleveranciers, **Leiden.**

Vleugels, Piano's Kunstspel-Piano's, Orgels
Verhuur PIANO's van f 5.- p. mnd of f 50.- p. j. af. VLEUGELS „ f 8.- „ „ „ f 80.- „ „
REPARATIE - STEMMEN - RUIL.
Afdeeling Gebruikte Instrumenten.
Speciale Inrichting voor het gereedmaken voor de TROPEN.
GOOSEN & SWAGERMAN
DEN HAAG - BOEKHORSTSTRAAT 149

Gebroeders Domhoff
Hofkleermakers van Z. K. H. den Prins der Nederlanden.
's-Gravenhage Parkstraat 8. **Rotterdam** Mosseltrap 5-6-7.
Heeren- en Dames-Kleermakerij.
Uitrustingen voor Oost- en West-Indië.
Uniformen voor Zee- en Landmacht.
Rij- en Automobielkleeding.
Amsterdam Heerengracht 422. **Nijmegen** Graafsche weg 9.

Tel. H. 311. **OESTER SALON** Tel. H. 311.
F. HOEK.
PLEIN 15. DEN HAAG.
Speciaal-adres in: Oesters, Kreeften, Caviaar, enz.
Versche Zee- en Riviervisch.

W. POPPINK, Telefoon No. 4485
Prins Hendrikstraat 141-143 - Den Haag.

Geheel gepantserde Hutkoffers. Voor het bagageruim, 100 c.M. lang, 50 cM. breed, 5 c.M. hoog m. bak f 10.50. Voor de hut 100 cM. lang, 50 cM. breed, 36 cM. hoog, met bak f 9.—. Voor de hutten der nieuwe booten 100 cM. lang, 50 cM. breed 40 c.M. hoog met bak f 9.50.

Een Gemeubileerde 2de Étage te huur,
voorzien van Electrisch Licht, Telephoon en verdere Moderne Gemakken.
Hoogewal 13-14,
's-Gravenhage HOLLAND.

J. A. M. MULDER, Uurwerkmaker.
Noordeinde 182-184 - Den Haag.
TELEFOON 7413.

VESTIGT U IN ARNHEM OF OMSTREKEN

VELP — STEEG — ELLECOM — DIEREN — OOSTERBEEK — HEELSUM — RENKUM.

Inlichtingen gratis Bureau V. V. V. Stationsplein 15, ARNHEM en bij de Secretarissen der verschillende V. V.'s.

GOUDA Schemerlichten

in doozen van 10 stuks, 25 cts per doos.

Brengt een bezoek aan BOEATAN

: Magazijnen van INDISCHE KUNSTNIJVERHEID :

GROBBE - COMESTIBLES

's-Gravenhage, Bankastr. Tel. 226. Theresiastr. 87. Tel. 444. Scheveningen, Fred. Hendrikl. 70. Tel. 306. Rijswijk, vh. J. L. MEIJS & Zn. Willemstraat 9. Tel. 49.

Aangekocht te Parijs

een groote partij nieuwe Mode-Artikelen voor het a.s. seizoen.

E. van der HORST,

BURGWAL 5, bij de Wagenstraat. DEN HAAG.

Voor de HELFT der gewone prijzen.

Alle goederen, niet naar genoegen zijnde, worden gaarne omgeruild.

Speciale Artikelen geschikt voor Indië.

Indisch Restaurant

Vereeniging „OOST EN WEST"

LAAN v. MEERDERVOORT 187

Telephoon 2655.

INDISCHE KOKKIE

GROOTE VERSCHEIDENHEID VAN

OOSTERSCHE GERECHTEN.

Zorgzame en zindelijke bereiding verzekerd. Billijk tarief.

TJOBALAH SATOE KALI, TEMTOENANTI DATANG KEMBALI.

Diners vanaf f 1.75.

Plat du Jour à f 1.25.

Uitzending van allerlei Schotels en Gebakken met verhooging van bezorgloon.

VAN SEVENTER & PALUDANUS

: Kleermakers :

DEN HAAG. Telefoon 4214. HEERENGRACHT 38.

Prima Stoffen, Elegante Coupe, Solide Fournituren.

Uitsluitend Engelsche en Fransche Stoffen.

STALEN OP AANVRAAG.

Aanbevelend, VAN SEVENTER & PALUDANUS.



Gescher-Kemper

Complete Meubileering

Den Haag Vlamingstraat. No 22

Maison Spéciale de Trousseaux et Layettes

Noordeinde 6, vis à vis Plaats **BERNARD DRABBE** DEN HAAG TELEFOON 2162

Specialiteit **Indische Uitrustingen**

Dunne Lingerie's, Katoenen Damast Tafelgoed, Bedlakens, Sloopen en Goelings in gegarandeerde Indische Maten :-:

BOEKJES MET VOLLEDIGE OPGAVE GRATIS

Confiserie en Chocolaterie Royales

J. A. KRUL.

Grand Salon de Rafraîchissements NOORDEINDE 44,

Steeds verkrijgbaar onze van ouds bekende Indische SPEKKOEK à f 1.20.



VRAAGT UWEN WINKELIER DIT MERK.

ER IS NIETS EVEN GOED, NOCH MINDER IETS BETER.

DRIE of meer der BONS geven recht op gratis toezending van:

een pak HOPJES,

„ „ BONBONS,

„ „ TABLETTEN,

„ busje CACAO, enz.

5311

KLUISINRICHTING

Korte Vijverberg, -:- hoek Doelestraat, 'S-GRAVENHAGE. 2219

Verhuurbare LOKETTEN.

Bewaarplaats voor KOFFERS met waardevollen inhoud.

Ruimte voor het plaatsen van eigen BRANDKASTEN.

Dagelijks GEOPEND van 9—4½ uur.

A. KOGELS & ZOON,

Telef. 2825 -:- **Prinsestraat 52-56** -:- Telef. 2825

Nieuwe Collectie 28026

TENNIS SCHOEISEL

Huishoudelijke- en Keuken-Artikelen.

Kolen- en Gasfornuizen.



FRANS VAN WIJK & ZONEN

24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEPHOON 773.



Baden en Geysers.
Gas- en Elec. Ornamenten
Haarden en Kachels.

A. SCHRÖDER & Co.

Groenmarkt.

ONTVANGEN een zeer mooie en uitgebreide sorteering

Zomerhoedjes

voor **Kinderen** en **Meisjes tot 12 jaar.**

A. A. BOLT, Confiseur-Patissier.

Bankastraat 4c, 4d, 4e, 4f. Hofleverancier. **'S-GRAVENHAGE.**

ECHTE INDISCHE SPEKKOEK.

Ook verkrijgbaar in „BOEATAN", Heulstraat 19.

Winkelbetimmeringen en Toonbanken met Vitrines

Wil U hiervoor een goed adres weten?
Vraag eens prijsopgaaf en teekening bij

J. C. LUDEKER, Zuidwal 7A,

en gij zult tevreden zijn. 5343



Fournisseurs de S. M. la Reine. **Fournisseurs de S. M. la Reine Mère.**

Specialité de SOIERIES.

Lainages, Cotons, Dentelles.

ROBES MI-CONFECTIONNÉES.

Dentelles de Bruxelles Veritables.

Téléphone 2155

Maison de Nouveautés

Compagnie Lyonnaise

9 Kneuterdijk - LA HAYE.



Kunstzalen d'Audretsch.

HOOGE WAL 16A.,
'S-GRAVENHAGE.

Voortdurende Tentoonstelling

van

Schilderijen, Etsen en Kunstvoorwerpen.

Geopend van 10—5,
Zondags van 2—5 nuur.

Vrije Toegang.

VOOR

Gemeub. Woningen

wende men zich tot de

N.V. v.h. CORSMIT BROSSOIS,

Korte Voorhout 12a - Tel. 811.

ALTIJD WONINGEN BESCHIKBAAR.

Beschikbaar.

VERKOOPHUIS

GROOT HERTOGINNELAAN 103
VALERIUSSTRAAT - Tramhalte Lijn 3 - DEN HAAG

Eenig adres voor hen die zich goed en voordeelig van **nieuwe** of **Tweedehands Meubelen** willen voorzien. — —

DAGELIJKS (ook des Zondags) GEOPEND
van 10 tot 4 uur.